LXXVIII. évf. 49.
(3875.)
2022. december 4.
Ára 270 Ft

ujember.hu
mk@katolikus.hu

Új Ember

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

Az Úr szava tiszta szó,
tűzben megpróbált
ezüst,
salaktól elválasztva,
hétszeresen
megtisztítva.

Zsolt 12,7

Hitvallások videospotban

Diákok népszámlálással kapcsolatos pályázatait díjazták

Képünkön Veres András püspök a balassagyarmati diákcsoporttal, az „Ötlet-pályázat" első helyezettjével. Beszámolónk a 8. oldalon

Fotó: Thaler Tamás

Tárjátok ki szíveteket!
Megkezdődött a Katolikus Karitász adventi segélyprogramja
3. oldal

A nyitrai püspök látogatása Tihanyban
7. oldal

Hűség, derű, a jó gazda gondossága
A kilencvenéves Varjú Imre hálaadó szentmiséje Pestszentlőrincen
12. oldal

Krisztus körül közösségben

Húszéves az újpesti katolikus óvoda

Erdő Péter bíboros, prímás vezetésével ünnepelték az újpesti katolikus óvoda 20. születésnapját november 21-én, a Boldogságos Szűz Mária bemutatása a templomban ünnepén. Az óvoda az alapításkor Szent Anna közbenjárását kérve Szűz Mária édesanyjának nevét vette fel; 2016-tól a Szent János Apostol Katolikus Általános Iskolával egy intézményként működik.

A jubilieumi ünneplés az újpesti Szent József-templomban kezdődött. A főpásztor főcelebrálásával szentmisét ünnepelt az óvoda közössége, melyen koncelebrált Roska Péter plébános, az óvoda lelkipásztora és Horváth István újpest-kertvárosi plébános.

(Folytatás a 8. oldalon)

Az Egyház szívével akarom védeni az életet és a családot

Marton Zsolt váci püspök, az MKPK Családügyi Bizottsága elnökének 2022. évi körlevele

Kedves Magyar Családok!

2022-ben nagy örömmel tértünk vissza a személyes találkozásokhoz, és családreferens paptestvéreimmel, valamint a családpasztorációban elkötelezett házaspárokkal és önkéntesekkel számos gazdag programon vehettünk részt: referensi találkozón, tematikus szakmai napon, országos családkongresszuson, amelyekért ezúton is hálát adok. Nagy megtiszteltetésnek él-

tük meg, hogy májusban az Európai Katolikus Családszervezetek Szövetsége ülésének mi, magyarok lehettünk a házigazdái, Vácon. A legnagyobb ajándékot azonban a római Családok X. Világtalálkozója jelentette. Erről a találkozóról Ferenc pápa azon gondolatát hoztam magammal többek között, hogy a család az az első hely, ahol az ember megtanul szeretni. A találkozó végén a családoknak missziós megbízást is adott a Szentatya, arra kérve őket, hogy legyenek az Egyház befogadó arcai. Ezt a felelősséget megosztva szeretnék munkatársaimmal közösen a családokat érintő számos kérdésre reflektálni.

A Családok X. Világtalálkozójának egyik konkrét gyümölcse a *Katekumenális felkészítés a házasságra* című dokumentum volt.

(Folytatás a 9. oldalon)

Az igazság és a szépség találkozása

A liturgiáról rendeztek tanulmányi napot a Sapientián

A liturgia teológiája állt a budapesti Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán november 19-én tartott tanulmányi nap középpontjában.* Az ünneplés művészete *című tanácskozás előadói Ferenc pápa* Desiderio desiderav*i apostoli levele nyomán fejtették ki gondolataikat. Az eseményen jelen volt Kovács Gergely gyulafehérvári érsek és Kocsis Fülöp görögkatolikus érsek-metropolita is.

Fehérváry Örs Jákó OSB, a Sapientia rektora házigazdaként köszöntötte a megjelenteket. Mint elmondta, a *Desiderio desideravi* korszakos jelentőségű írás. Ez az apostoli levél nemcsak papoknak nyújt útmutatást, a híveket is meg szeretné szólítani. A pápa célja, hogy segítse a liturgiát a keresztény élet mintájává tenni. Fehérváry Jákó OSB azt is kiemelte, hogy „a tanácskozás nem titkolt célja a magyarországi liturgikus szakemberek egybehívása".

Bernhard Eckerstorfer OSB, a római Pápai Szent Anzelm Egyetem rektora, a rendezvény fővédnöke online köszöntötte a megjelenteket. Rámutatott, Ferenc pápa dokumentuma világossá teszi, hogy a teológia küldetése Isten szent népének szolgálata.

(Folytatás a 11. oldalon)

ISSN 0133-1205
22049
9 770133 120548

Isten értünk tett „apró csodái”

Október 19-én a Szentatya folytatta a megkülönböztetés témájának szánt katekézissorozatát a Szent Péter téren tartott általános kihallgatás keretében. Életünk könyvéről mint a megkülönböztetés elengedhetetlen eleméről elmélkedett. Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását adjuk közre.

Kedves testvéreim, Isten hozott benneteket! Jó napot kívánok!

Az utóbbi hetek katekéziseiben a jó megkülönböztetéshez szükséges előfeltételeket vesszük sorra. Az életben mindig döntéseket kell hoznunk, és a döntések meghozatalához meg kell tennünk egy utat, végig kell járnunk a megkülönböztetés útját. Minden fontos tevékenységhez hozzátartoznak követendő „utasítások”, amelyeket ismernünk kell ahhoz, hogy az a szükséges hatást elérje. Ma egy másik, a megkülönböztetéshez nélkülözhetetlen összetevőre összpontosítunk: saját élettörténetünkre. Saját élettörténetünk ismerete – mondhatni – nélkülözhetetlen összetevője a megkülönböztetésnek.

Életünk a legértékesebb „könyv”, amelyet kaptunk, olyan könyv, amelyet sajnos sokan nem, vagy csak túl későn, a haláluk közeledtével olvasnak.

Pedig éppen ebben a könyvben találja meg az ember azt, amit más utakon hasztalan keres. Szent Ágoston, az igazság nagy keresője, pontosan megértette ezt, amikor újraolvasta életét, és észrevette benne az Úr jelenlétének csendes, tapintatos, mégis határozott lépteit. Ennek az útnak a végén csodálkozva jegyzi meg: „Te belül voltál, én pedig kívül, és kint kerestelek. Szépséges világodnak rútságommal rohantam neki. Te velem voltál, de én nem voltam veled” (*Vallomások* X, XXVII, 38). Ezért figyelmeztet a belső élet ápolására, hogy megtaláljuk, amit keresünk: „Térj vissza önmagadba. A belső emberben lakozik az igazság” (*Az igaz vallás,* XXXIX, 72). Szeretném ezt a felhívást hozzátok intézni, de persze magamhoz is: „Térj vissza önmagadba! Olvasd az életed! Olvasd belül önmagad! Milyen volt az utad? Nyugodtan. Térj vissza önmagadba!”

Mi is sokszor megtapasztaltuk már azt, amit Ágoston. Nemegyszer olyan gondolatok fogságában találjuk magunkat, amelyek eltávolítanak önmagunktól, sztereotip üzenetek, amelyek ártanak nekünk: például: „én értéktelen vagyok” – és búskomorságba esünk; „nekem soha semmi sem sikerül” – és búskomorságba esünk; „soha semmi jót nem fogok elérni” – és búskomorságba esünk. Sajnos ilyen az élet. Ezek a pesszimista mondatok lehúzzák az embert! Saját történetünk olvasása azt is jelenti, hogy felismerjük ezeknek a „mérgező” elemeknek a jelenlétét, hogy aztán szélesebb látószögben olvassuk élettörténetünk cselekményét, megtanulunk észrevenni más dolgokat is, gazdagabbá tesszük, jobban tiszteletben tartjuk az összetettségét, és képesek vagyunk megragadni azokat a pillanatokat is, amikor Isten tapintatosan belép és működik az életünkben.

Ismertem valakit, akiről az ismerősei azt mondták, hogy megérdemelné a kesergés Nobel-díját: minden rossz volt az életében, minden, és mindig csak azt kereste, ami lehúzhatja. Keserű ember volt, pedig sok jó tulajdonsága volt. Aztán ez az ember ráakadt valakire, aki ügyesen segített neki: valahányszor panaszkodott valamire, a másik azt mondta: „Rendben, de most egyenlítsd ki, mondj valami jót is magadról.” Ő pedig: „Igaz, megvan benne ez a tulajdonság is”, és ez apránként segített neki továbblépni, jól olvasni saját életét, a rossz és a jó dolgokat egyaránt.

Olvasnunk kell az életünket, és meg kell látnunk azokat a dolgokat, amelyek nem jók, és észre kell vennünk a jó dolgokat is, amelyeket Isten ültet belénk!

Láttuk, hogy a megkülönböztetésnek narratív, vagyis jellege van: nem ragad le a pontszerű cselekvésnél, hanem szövegkörnyezetbe helyezi azt: honnan származik ez a gondolat? Ez, amit most érzek, honnan jön? Hová visz engem az, amire most gondolok? Mikor találkoztam már vele? Ez valami új dolog, ami most eszembe jut, vagy már találkoztam vele máskor is? Miért bukkan fel többször, mint mások? Mit üzen nekem ezzel az élet?

Életünk eseményeinek elbeszélése azt is lehetővé teszi számunkra, hogy fontos árnyalatokat és részleteket ragadjunk meg, amelyek értékes, addig rejtve maradt segítségnek bizonyulhatnak. Például egy olvasmány, egy szolgálat, egy találkozás, melyek első látásra jelentéktelen dolgoknak tűnnek, idővel később belső békét közvetítenek, életörömet adnak, és további jó kezdeményezésekre indítanak. Megállni és ezt felismerni elengedhetetlen. Megállni és felismerni: fontos a megkülönböztetéshez, ezzel a munkával összegyűjtük azokat az értékes és rejtett gyöngyöket, amelyeket az Úr elrejtett életünk talajába.

A jó rejtve van, mindig, mert a jó szemérmes, és elrejtőzik: a jó rejtve van, csendes; lassú és folyamatos ásást igényel. Mert Isten stílusa diszkrét: Isten szeret rejtve, diszkréten járni, nem erőlteti ránk magát; olyan, mint a levegő, amit belélegzünk, nem látjuk, mégis éltet bennünket, és csak akkor ébredünk tudatára, amikor hiányzik.

Ha megszokjuk, hogy újraolvassuk saját életünket, ez edzi a látásunkat, élesíti azt, lehetővé teszi, hogy észrevegyük az apró csodákat, amelyeket a jó Isten nap mint nap tesz értünk.

Amikor odafigyelünk, észreveszünk más lehetséges irányokat, amelyek erősítik belső ízlésünket, békénket és kreativitásunkat. Mindenekelőtt szabadabbá tesz a mérgező sztereotípiáktól. Bölcsen mondják, hogy aki nem ismeri a múltját, arra van ítélve, hogy megismételje azt. Érdekes: ha nem ismerjük a megtett utat, a múltat, akkor mindig megismételjük azt, körkörösek vagyunk. Aki körbe-körbe jár, az sosem halad előre, nincs úton, olyan, mint a saját farkába harapó kutya, mindig körbe jár, és ismétli a dolgokat.

Feltehetjük magunknak a kérdést: elmeséltem-e valaha is bárkinek az életemet? Ez a jegyespárok gyönyörű élménye, akik, amikor komolyra fordul a dolog, elmesélik az életüket... Ez az egyik legszebb és legintimebb közlési forma, életünk elmesélése. Lehetővé teszi, hogy felfedezzünk korábban ismeretlen, kicsi és egyszerű dolgokat, de ahogy az evangélium mondja, éppen a kis dolgokból születnek a nagy dolgok (vö. Lk 16,10).

A szentek életrajzai is értékes segítséget nyújtanak ahhoz, hogy az ember felismerje Isten stílusát saját életében: lehetővé teszi, hogy ismerőssé váljon számunkra az ő cselekvési módja. A szentek bizonyos viselkedésformái kihívást jelentenek számunkra, új jelentéseket és lehetőségeket mutatnak fel. Ez történt például Loyolai Szent Ignáccal. Amikor életének alapvető felfedezését írja le, egy fontos pontosítást tesz hozzá; ezt írja: „Saját tapasztalatából értette meg, hogy bizonyos gondolatok után szomorúság, mások után pedig öröm marad benne, és fokozatosan eljutott azoknak a különböző szellemeknek a megismerésére, amelyek felkavarták” (*A zarándok. Loyolai Szent Ignác visszaemlékezései,* 8. pont). Tudnunk kell, mi zajlik bennünk, fel kell ismerni, oda kell figyelni!

A megkülönböztetés az életünkben megtapasztalt jó és rossz időszakok, a vigasztalások és a vigasztalanságok elbeszélő olvasata. A megkülönböztetésben a szív az, ami Istenről beszél nekünk, és meg kell tanulnunk megérteni a nyelvét.

Kérdezzük meg magunktól a nap végén: mi történt ma a szívemben? Egyesek azt gondolják, hogy ez a lelkiismeret-vizsgálat azt jelenti, hogy számba vesszük a bűneinket – persze követünk el sok bűnt is –, de a lelkiismeret-vizsgálat azt is jelenti, hogy megkérdezzük: „Mi történt bennem, volt-e örömöm valamiben?” „Mi szerzett nekem örömet?” „Szomorú voltam?” „Mi okozott nekem szomorúságot?” És így megtanuljuk megkülönböztetni, mi zajlik bennünk.

Fordította: Tőzsér Endre SP
Fotó: Vatican.va

Segítség az imádságban

Megjelent az Isten szava minden napra 2023 című kötet

A* Magyar Kurír *és a Sant’Egidio közösség többéves együttműködése gyümölcseként idén is megjelent az Új Ember Kiadványok sorozat legújabb kötete, az* Isten szava minden napra 2023. *A könyvben Vincenzo Paglia érsek, a közösség spirituális felelőse szentírási olvasmányokhoz írt elmélkedéseit olvashatjuk.

A kötet megjelenését – mely több mint napi elmélkedések gyűjteménye és prédikációs muníció – minden évben sokan várják. A Pápai Életvédő Akadémia elnöke, a II. János Pál Pápai Intézet nagykancellárja írásai segítenek, hogy a hétköznapokban is közelebb lépjünk Istenhez és egymáshoz.

Az elmélkedések felölelik a teljes liturgikus évet: 2022. advent első vasárnapjától 2023. Krisztus király ünnepéig napról napra kínál elmélyülnivalót mindannyiunknak.

Az alábbiakban a szerző előszavából idézünk. „A pestistől, éhínségtől, háborútól ments meg, Uram, minket!” (latinul: „A peste, fame et bello, libera nos Domine”). A keresztények évszázadokon át ezzel a könyörgéssel fordultak az Úrhoz a történelem nehéz időszakaiban, amikor a pestis, a háború és az éhínség tizedelte védtelen emberek millióit.

Ma már szinte önkéntelenül magunkévá tehetjük ugyanezt az invokációt: a világjárvány, a háborúk és az éhínség ismét visszatértek, hogy együttesen sújtsanak le a Föld népeire. Eltelt bő két év, és a pandémia továbbra is tombol a világ számos országában; hosszú hónapok óta tart az ukrajnai háború, amely áldozatokat követel, és ezért menekültek milliói kelnek útra. Ehhez jön még a többi háború, amelyek a világ különböző országaiban évek óta ártatlan áldozatokat szednek a nemzetközi politika tehetetlensége és a többség közönye közepette. Az éhínség pedig, amely már korábban is sok szegény népet sújtott, az ukrajnai háború következményei miatt még súlyosabbá vált. Az egész bolygó szenved. A haladás és a technológiai fejlődés kellős közepén vagyunk, de 2021-ben csak Afrikában 278 millió embert érintett az éhezés.

A hívők ennyi bajjal szembesülve nem fordíthatják el a fejüket. Nem tehetjük meg, hogy ne törődjünk a félholtra vert emberrel. És az első, amit tennünk kell, az, hogy Istenhez könyörgünk.

Ebben a nehéz időszakban arra vagyunk hivatva, hogy egyre többet imádkozzunk, hogy eljöjjön a béke, hogy véget érjen a világjárvány, hogy mindenkinek megadasson a mindennapi kenyér.

Ha Isten szava kísér bennünket mindennap, az segít meghallani és az Úr elé tárni a szegények kiáltását.

Az *Isten szava minden napra 2023* az idei év minden napján segítségünkre akar lenni az imádságban. Az inspiráció és az elrendezés a Sant’Egidio közösség életéhez kapcsolódik, amely a kezdetektől fogva hagyta, hogy a naponta hallgatott *Szentírás* vezérelje. Egyre jobban tudatosult mindenkiben, hogy a hívő ember első dolga az imádság. Az ima megmenti a világot.”

Vincenzo Paglia Isten szava minden napra 2023 *című kötete megvásárolható az Új Ember könyvesboltban (Budapest V., Ferenciek tere 7–8. Nyitvatartás: hétfő, kedd, csütörtök, péntek 9–17 óráig; szerda 10–18 óráig) vagy megrendelhető az Új Ember online könyváruházban.*

AZ ÚJ EMBER ELŐFIZETÉSI AJÁNLATA

KIADVÁNYAINK ÁRAI 2023-BAN:

Új Ember hetilap **360 Ft**/lapszám
Adoremus havi liturgikus kiadvány **1190 Ft**/lapszám

EGYPÉLDÁNYOS ELŐFIZETÉSI ÁRAINK 2023-BAN:

ÚJ EMBER hetilap
éves előfizetés (52 megjelenés): **18 720** forint
féléves előfizetés (26 megjelenés): **9360** forint
negyedéves előfizetés (13 megjelenés): **4680** forint

ADOREMUS havi liturgikus kiadvány
éves előfizetés (12 megjelenés): **14 280** forint
féléves előfizetés (6 megjelenés): **7140** forint
negyedéves előfizetés (3 megjelenés): **3570** forint

ÚJ EMBER hetilap és **ADOREMUS** együtt
kedezményes éves előfizetés: **28 500** forint
kedezményes féléves előfizetés: **15 000** forint

Az egyéni előfizetés részleteiről bővebb tájékoztatás kapható e-mailen: terjesztes@ujember.hu
és telefonon: +36 1 235-0484, +36 1 633-3132

Új Ember Adoremus

Éber készület az életünk

Akolitusokat avatott Erdő Péter bíboros a budapest-városmajori templomban

Éber készületre, az öntudatos, felelősségteljes életre szólított fel advent első vasárnapjának előestéjén Erdő Péter bíboros, prímás. November 26-án az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye hat állandó diakónusjelöltjét avatta akolitussá a főpásztor a városmajori Jézus Szíve-templomban.

Hat férfi indult el 2021-ben a szolgálatra való elköteleződés útján. Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyében két éven át tartó képzéssel készülnek a diakonátus szentségének felvételére. Állandó diakónusok lesznek, akik plébániájukon a lelkipásztor mellett állva kapcsolódnak be a pasztorációba. Újabb mérföldkőhöz érkeztek képzésükben. Erdő Péter bíboros advent első vasárnapjának előestéjén szentmise keretében állandó diakónustársaik és családtagjaik jelenlétében akolitussá avatta őket.

Az egybegyűlteket Forgách Alajos, a városmajori Jézus Szíve-templom plébánosa köszöntötte: „Advent első vasárnapjának előestéjén a reményt hordozza számukra, hogy új tagok köteleződnek el Isten ügyének szolgálatára."

A szentmise főcelebránsa és szónoka Erdő Péter bíboros szentbeszédében elmondta: Úton vagyunk, a történelem végső találkozása felé tartunk.

Ebben az utolsó korszakban, vagyis a mi korunkban is olyanok az emberek Jézus hasonlata szerint, mint Noé korában voltak. Tudatlanságban éltek, és nem gondolkoztak azokon a dolgokon, melyek vártak rájuk. Mi, keresztények nem úgy tekintünk a végső találkozásra, mint valami váratlan eseményre vagy meglepetésre. Hiszen a hitben tudjuk, hogy a végső idők hirtelen eseményei akár az egyén, az egész emberiség életében talán nem is hagynak lehetőséget arra, hogy az utolsó pillanatban megtérjünk.

A készület és a virrasztás gondolata tehát az evangélium központi

igazságából fakad. Ha Isten családjához tartozunk, ennek megfelelően kell élnünk. Ezt hangsúlyozza a vízözön nemzedékének felületessége és nemtörődömsége. Azt a generációt úgy említi a bibliai emlékezet, mint a történelem legromlottabb nemzedékét (1Pt 3,20). Nem a konkrét bűnöket részletezi, hanem a tényt állapítja meg. Derűsen és magabiztosan éltek, és hirtelen meglepte őket a vízözön. A keresztény ember azonban Urának, vagyis Krisztusnak, a végső időben elérkező Emberfiának a szolgája. Ezért az a feladata, hogy éber legyen, és teljesítse kötelességeit a jelen időben. Akkor megérkező Ura jutalmat készít számára. A legfontosabb üzenete tehát a mai evangéliumnak az éber készület, az öntudatos, felelősségteljes élet kötelessége.

Ha csupán földi életünk néhány évtizedére szorítkozna egész létezésünk, a gondatlan belefeledkezés, a szenvedélyes önzés és a pusztulástól való rettegés erőterében mozognánk.

De mi a házigazdára várunk. Tudjuk azt, hogy a számunkra ezen a világon kiszabott idő nem minden. Tudjuk, hogy a Krisztussal való találkozás bennünket is felemel az ő életének közösségébe.

Tehát súlya van annak, hogy hogyan használjuk fel időnket és lehetőségeinket itt és most. Súlya van egy olyan személy és egy olyan élet szempontjából, amely messze meghaladja itteni éveink távlatát. Ezért értékelődik fel maga az idő. Ezt jelképezi a gyerekekre jellemző őszinte tisztasággal a jócselekedetek gyűjtésének adventi szokása a karácsonyra készülve. Készülünk a Kisjézussal való találkozásra. Nem hagyhatjuk szalma nélkül a jászolát. Akkor pedig lehet, hogy ma este nekünk kell mosogatni. Ezek az adventi készülődések mintegy a gyerekjátékok szintjén elevenítik fel az idők végére váró keresztény ember létének drámáját.

De van a mai evangéliumban még egy másik, szinte rejtett utalás is. Ez pedig Noé életére vonatkozik. Az ő viselkedése a hitből élő ember magatartása. Neki nem voltak biztos érvei arra, hogy megjósolja a közeledő katasztrófát.

Csakis Isten szavára támaszkodott, és egészen abszurd munkába kezdett: sivatagos vidéken hajót épített. Ábrahámhoz hasonlóan ő is minden idők hívő emberének atyja és mintája. Azoknak a példaképe, akik feltétel nélkül Istenbe vetik bizalmukat.

Azt üzeni tehát az evangélium nekünk is, hogy legyünk olyanok, mint Noé, ne pedig olyanok, mint kortársai voltak. Mert amikor eljön az Emberfia, megismétlődik a hajdani történet: az egyik embert felveszik, mert Krisztushoz tartozik (vö. Mt 10,32–33), a másikat pedig otthagyják. Ez pedig minden előzetes figyelmeztetés nélkül történik, a mindennapi élet kellős közepén: munkában, mezőn, otthon, szóval mindenütt, ahol a hétköznapjaink zajlanak.

A jelöltekhez szólva a bíboros hangsúlyozta: Titeket az akolitusok szolgálatára választott ki az Egyház. Sajátos részetek lesz Isten népének küldetésében...

Azonosuljatok egyre inkább Krisztussal, merítsetek erőt az Ő áldozatából, ajánljátok magatokat nap mint nap Istennek! Őszintén szeressétek Krisztus titokzatos testét, különösen az időseket, szegényeket és a betegeket! Éber szeretettel forduljatok közösségünk tagjai felé! – mondta szentbeszédében Erdő Péter bíboros.

A szertartást követően Erdő Péter bíboros köszöntötte az akolitusok családtagjait. „Örüljünk együtt, ma gazdagodott az Egyház."

Trauttwein Éva
Fotó: Merényi Zita

A római Pápai Urbaniana Egyetemen (Pontificia Università Urbaniana) mutatták be egyháztudósok, kánonjogászok körében november 24-én az Erdő Péter bíboros, prímás 70. születésnapja alkalmából nemrégiben kiadott Sacrorum Canonum Scientia – Radici, tradizioni, prospettive *című olasz nyelvű tanulmánykötetet. A kiadvány bemutatóján az egyetem rektora, Leonardo Sileo köszöntötte Erdő Péter bíborost.*

Tárjátok ki szíveteket!

Megkezdődött a Katolikus Karitász adventi segélyprogramja

November 27-én, advent első vasárnapján délelőtt a budapesti Szent István-bazilika bejáratánál indította útjára adventi segélyprogramját a Katolikus Karitász. Sajtótájékoztató keretében Écsy Gábor, a Katolikus Karitász országos igazgatója és Dolhai Attila ismertette az adományozás részleteit. Sokak örömére a színművész elénekelte az* Angyalbatyu *című dalt, melyet ő maga szerzett.

Tárjuk ki a szívünket, és adjunk belőle egy darabot azoknak, akiknek szüksége van rá! – buzdított Écsy Gábor a december 22-ig tartó segélyprogramot, köztük az Angyalbatyut is elindító sajtótájékoztatón. „Sok kihívással nézünk szembe az idei karácsony során. Eddig a járvány nehezítette meg legjobban a közös ünnepeket, keveset és félve találkozhattunk az idősebb családtagokkal. Most más jellegű problémák csökkentik az ünnep fényét."

Mint mondta, a nélkülözőkért való összefogásnak kettős célja van: ünnepé tenni a karácsonyt, és könnyebbé tenni a hétköznapok terheit. „Szeretnénk élelmiszert vinni a családoknak, hogy ne üres asztalnál kelljen megélni a karácsonyt. Idén is meghívjuk közös ünnepségre a magányos és szegény körülmények között élő időseket. Célunk, hogy lakhatási támogatást adjunk, hogy emberi körülmények között élhessék a családok hétköznapjaikat és ünnepeiket."

A karitászigazgató kifejezte háláját a tízezer önkéntesüknek, akik a különböző élethelyzetekben személyre szabott segítséget nyújtanak a Karitász hálózatán belül. „Hálásak vagyunk a munkájukért, segítségükkel válik életté segélyszervezetünk jelmondata: »Embertől emberig!«"

Ezután az akció országos programjait ismertette Écsy Gábor. „Számos helyen osztanak egész télen teát és meleg ételt hajléktalanoknak és krízishelyzetben élőknek. Több száz családot szeretnénk kályhával és igény szerint tűzifával segíteni, valamint különböző programokkal és gyűjtésekkel. Készséggel fordulunk a határon túlra is, ahol a magyar családokat élelmiszercsomagokkal, édességekkel, a gyermekeket ajándékokkal segítjük az ünnepek előtt."

Az Angyalbatyu ajándékgyűjtő akciót több éve hirdetik meg sikeresen. Ennek keretében nehéz sorsú gyermekeknek lehet ajándékcsomagot készíteni és leadni valamelyik gyűjtőponton. Számos iskolában és templomban gyűjtenek játékokat, édességeket. A Katolikus Karitász az adományozó gyermekek segítségével országszerte több tízezer rászoruló gyermeknek szeretne idén is örömet szerezni.

November 27-től egészen karácsonyig többféleképpen be lehet kapcsolódni az országos akcióba – ismertette az igazgató. – A 1356-os adományvonal hívásával 500 forintos támogatást adhatnak, de banki átutalással (bankszámlaszám: Raiffeisen Bank 12011148–00124534–00100008) is támogathatják a programot, vagy online adományozással a *karitasz.hu* oldalon.

Az egyházmegyei karitászközpontokban és a meghirdetett gyűjtőpontokon is be lehet kapcsolódni az akcióba tárgyi vagy pénzadománnyal. Écsy Gábor felhívta a figyelmet arra, hogy a Szent István-bazilika előtti adventi vásárban is működtetnek adománypontot december 22-éig.

Kérjük, hogy lehetőségeik szerint csatlakozzanak a Karitász adventi adománygyűjtő akcióihoz, buzdítsák ismerőseiket, és vigyék hírét, hogy minél nagyobb lehessen az összefogás, és a korábbiaknál is több rászorulón segítsünk!

Ismertette, hogy az „Egymillió csillag a szegényekért" szolidaritási akció is elkezdődik december 4-én Győrben az országos megnyitóval, immár tizenkettedik éve. „Az utcán lévő embereket szólítjuk meg, hogy segítsenek bennünket a jót tenni, és önmaguk is tegyék a jót azzal, hogy egy rászoruló emberen, családon segítenek." Az akció egy héten keresztül hívja fel a figyelmet a szegény családok helyzetére december 4. és 11. között. „Az ország különböző településein ragyognak majd fel a gyertyák, hogy figyelmeztessenek, vannak nálunk szegényebb körülmények között élő emberek. Gondoljunk rájuk, és segítsünk rajtuk!" – buzdított végül Écsy Gábor.

Dolhai Attila tavaly először vett részt a Karitász Angyalbatyu segélyakciójának népszerűsítésében. „Akkor vetődött fel, hogy írjunk egy dalt, hátha azon keresztül még közelebb jutunk a felnőttek és a gyerekek szívéhez." A színművész invitált a karácsonyi jótékonysági koncertre is, amely a Szent István-bazilikában lesz december 17-én 19.30-kor, segítve karácsony előtt a lelki elmélyülésben. A belépés ingyenes, de regisztrálni kell a Karitász felületein (*karitasz.hu* oldalon vagy a karitász központi telefonszámán: 06-1-372-09-10). Ezután elénekelte az általa írt *Angyalbatyu* című, szívhez szóló dalt, melyre sokan odagyűltek a térről.

A színművész kérdésünkre elmondta: az *Angyalbatyu* a felnőtteknek és gyerekeknek egyaránt szóló bensőséges dal arról, hogyan készülhetünk, csomagolhatunk ajándékot, amit láthatatlan kezek eljuttatnak a megfelelő helyekre. „Nem lehet elég korán kezdeni, hogy olyanokat is megajándékozzunk, akik nem a családhoz vagy az ismerősi körhöz tartoznak. Köszöntsük azokat is, akik mennyei ajándékot várnak! Ebben a gyerekek is részt tudnak venni akár úgy, hogy kiválasztják a számukra kedves ajándékot, hátha másnak is akkora boldogságot szerez, mint nekik.

A dal arról is szól, hogy a Messiás érkezése ajándék: az élet hozta helyzetekben megpihenhetünk egy kicsit, rátekinthetünk a Jóistenre. Ő senkiről sem mond le, mindenki odafordulhat hozzá akkor is, amikor éppen nem képes arra, hogy megnyíljon. Ha egy ilyen sorshelyzetben vagyunk, ha nehéz bízni bárkiben vagy bármiben, akkor is szép csendesen oda lehet bújni a jászol mellé, és talán megoldódik a probléma" – mondta Dolhai Attila.

„A gyerekek felé az a kérés, hogy állítsanak össze egy csomagot egy hasonló korban levő gyermeknek. Valami olyat, amit ők készítenek, vagy amiről lemondanak, vagy amire gyűjtenek, és megvásárolják – válaszolta Écsy Gábor a kérdésünkre. – Az elmúlt években is nagyon találékonyak voltak, és kedves sorokat is fogalmaztak arról, milyen szeretettel készítették ismeretlenül is a csomagot, amire ráírják azt is, hogy milyen korú fiúnak vagy lánynak szánják. Általában 12–14 éves korig ajándékozunk."

A karitászigazgató elmondta, a megajándékozottak minden évben nagy lelkesedéssel jönnek az ünnepségre, rohannak, hogy átvegyék az ajándékokat. „Nagy karitászzacskóban adjuk nekik oda ezeket, teszünk melléjük játékot, élelmiszert, bejglit, szaloncukrot, így aztán elég súlyos az a csomag."

Budapesten az ünnepség eddig a Magyar Szentek Templomában, most a Városmajorban lesz. Minden egyházmegyei karitász a saját maga által választott helyszínen rendez átadó ünnepséget. „Kárpátaljára teherautóval visszük az angyalbatyukat, tavaly háromezer doboznyit szállítottunk. Ott a Kárpátaljai Nagycsaládosokért Egyesület szervezte meg a szétosztásukat, illetve a Munkácsi Egyházmegyei Karitász. A gyerekeknek minden meglepetés és öröm, és azt gondolom, nemcsak a tárgy fontos nekik, hanem az is, hogy ezért sok ember és más gyerekek is tettek: megérzik, hogy ezzel nekik örömet akartak szerezni."

Vámossy Erzsébet
Fotó: Lambert Attila

A BIBLIA ÜZENETE

A pusztai magányról

Mt 3,1–12

Keresztelő János erős szavakat mond ki a pusztában. A kietlen kősivatagban, a csend mezején a készület lényeges lépéseit fogalmazza meg: bűnbánatra és megtérésre szólít fel. Határozott válaszokat és látható gyümölcsöket kíván követőitől. Bátor döntésekre buzdít, olyan lelki folyamatok elindítására ösztönöz, melyek által a hitünk, az istenkapcsolatunk megszilárdul.

A mai vasárnap szentírási szakaszainak üzenete: az Úr jön, közeledik. Erre utal, és ezt erősíti János pusztai kiáltása is: „Készítsétek elő az Úr útját!” Ma ismét egy út áll előttünk, mint az emberi lét egyik jelképe. Az ember útjának, életének van célja: szeretetben kiteljesedni, magunk és mások szolgálatára, végső célja pedig az üdvösség, megérkezni Istenhez. Az adventi előkészület során mindkettőre figyelünk és mindkettőt megtapasztaljuk: milyen úton lenni és milyen megérkezni. Mikor valakit meg akarok látogatni, akkor először is megbeszélem vele, eltervezem, elindulok, úton vagyok, megérkezem, bekopogok. Istenhez nem kell előre bejelentkezni, de azért jó, ha nem csupán beesünk az ünnepbe, hanem megérkezünk, megéljük a szent időben rejlő fokozatosságot. Ezért, aki a szívében is készül, az megtapasztalja, hogy az advent megtanít megérkezni.

Ezt a célt és a megérkezést hivatott elősegíteni Keresztelő János személye, akinek szavai a pusztában hangzanak el. Élete, sorsa és tanítása is prófétai, aki Isten oldaláról kívánja értelmezni az élet és a világ eseményeit. Az Úr követeként igehirdetésében bűnbánatra hív, a megtérést szorgalmazza. A megtérés útja viszont nem tudja elkerülni a pusztaságot, azt a helyet vagy időt, ahol minden szegényes, ahol az ember kiszolgáltatott és magára hagyatott. Nem szabad visszariadnunk a pusztai magánytól. A *Szentírásból* tudjuk, hogy Izrael Ura a puszta Istene. Ő jelen van a pusztában, ott készíti fel népét a vándorlásra, a hazatérésre és az újjászületésre. Ma bennünket is kihív a megszokott életterünkből azért, hogy csak rá figyeljünk, őt hallgassuk és Vele találkozzunk.

Advent a visszatérés, a visszafordulás, vagyis a személyes megtérés időszaka. A megtérésben az első lépés a bűnbánaté, ám ehhez alázatra van szükségem, amely képessé tesz arra, hogy ne a magam, hanem az Atya akaratát keressem. Szembenéztem-e már – ebben az adventben – önmagammal, hibáimmal, bűneimmel? Figyelek-e a kapott kegyelmekre? E készületi idő során, lassan el kell szakadnom berögzült rossz szokásaimtól, bíznom kell Isten mindent megelőző, ajándékozó és megújító szeretetében. Ez a bizalom kísérhet át a pusztán is, ahol hinnem kell, hogy nem vagyok egyedül, mert aki a keresztségben gyermekévé fogadott, jön, közeledik, jelenléte lépésről-lépésre megtapasztalhatóvá válik.

Serfőző Levente

LITURGIAKOMMENTÁR

Az Eucharisztia ünneplése (146.)

Az úrnapi zsolozsma *I. Esti dicséretében* a két zsoltárt követően a *Jelenések könyvéből* vett újszövetségi kantikumot énekeljük (vö. Jel 11,17–18. 12,10b–12a). A patmoszi látnok kinyilatkoztatásélményének első szakaszának végéből és a második szakasz elejéből vett szövegrészek a hetedik harsona megszólalásához, valamint az Asszony és a sárkány viadalát leíró látomáshoz kapcsolódó győzelmi énekeket közlik. A hetedik harsona az ítélet és az üdvösség eszkatologikus beteljesedését hirdeti. Az Úr által adott lehetőségek ideje véget ért; a tanúk – az Egyház és az *Írás* – szolgálata végéhez érkezett. Isten megjutalmazza szentjeit, akik sokat szenvedtek a népek által okozott szenvedések és üldözetések során. Ezen a ponton kiemeljük, hogy dicsőítő énekünk szorosan kapcsolódik a látomások nyitányának dicsőítő énekéhez (vö. Jel 4,11), másrészt érdekességként megjegyezzük, hogy a „hálát adunk neked” (Jel 11,17) mondatrész görög nyelven így hangzik: „eucharisztúmen úsz”. Az ítéletért és jutalmul kapott üdvösségért mondott hálaének Krisztust, az örökkévalót és mindenhatót köszönti (vö. Jel 1,8; 4,8; 15,3; 16,7; 19,6; 21,22). Az ítélet viszont, míg egyeseknek jutalom (vö. Zsolt 61,6), másoknak büntetés, amely miatt hangot adnak felháborodásuknak (vö. Kiv 15,14). A népek felháborodásának leírása már a *Zsoltárok könyvében* is megjelenik: „Miért dühöngenek a nemzetek, terveznek hiúságokat a népek? Fölkelnek a föld királyai, egybegyűlnek mind a fejedelmek az Úr ellen, s az ő Fölkentje ellen: »Szakítsuk széjjel láncukat, igájukat rázzuk le magunkról!« A mennyekben lakó kineveti őket, az Úr kigúnyolja őket. Haragjában így szól majd hozzájuk, bosszúságában szétzavarja őket: »Fölkentem királyomat a Sionon, az én szent hegyemen!«” (Zsolt 2,1–6)

A kantikum második része már az angyalok által, a mélységekbe vetett sárkány fölötti győzelmi ének (vö. Lk 10,18). A himnusz szerzője a vádlóval azonosítja a sárkányt és összefoglalja a Jel 12,1–9.13–17 szakaszokban elbeszélt történéseket, de a mennyei bíróság színe előtt nem felmentésben részesültek a vádak alól, hanem magát a vádlót ítélik el. A Jel 12,7–12–ben szereplő leírás bizonyos szempontból metafizikai képnek is mondható. A megtestesülés és feltámadás történelmi misztériumának hatása a végső eszkatonban mutatkozik meg teljességében, amikor mindenki számára nyilvánvalóvá válik, Isten győzelme a Világegyetem fölötti uralomra igényt tartó sátán fölött.

A kantikum antifónája: Bizony, bizony, mondom nektek: Nem Mózes adott nektek kenyeret az égből, hanem Atyám adja nektek az igazi mennyei kenyeret, alleluja (Jn 6,32). Ennek fényében az Eucharisztia – maga Jézus, a győztes – az igazak győzelmi eledele és jövendő jutalmuk záloga. A szentek és próféták győzelmi éneke pedig a Krisztussal való közösségük eucharisztiája.

Sztankó Attila

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

A Szent Liturgiáról (101.)

Az ünnepélyesen – elsősorban templombúcsúk alkalmával végzett – görög katolikus Szent Liturgia végén himnuszokat és éltetéseket énekelünk.

Elsőként a pápai himnuszt énekeljük, éppen annak kifejezésére, hogy görög katolikusok vagyunk. A pap intonálása a következőképpen hangzik: „Szentséges, egyetemes főpásztorunknak, N. római pápának adj, Urunk, békességet, egészséget és áldást számos boldog éven át”. Érdekes, hogy a liturgikonunk azt írja elő, hogy erre a válasz: „Éltesse Istenünk soká”. Ámde a kialakult gyakorlat mégis az – mégpedig az emberemlékezetet meghaladó időtől fogva, sőt a történelemben azon is túlnyúlva –, hogy ilyenkor a pápai himnusz éneklése következik: „Hol Szent Péter sírba téve és Rómának dobog szíve”. Az ének utolsó sora párhuzamban áll az említett szöveggel, ugyanis itt az hangzik el, hogy „tartsd meg, Isten, szentatyánkat”, vagyis éltesse őt soká. Mindenesetre, mivel a görög katolikus egyház is „katolikus”, és mi, görög katolikusok is annak tagjai vagyunk, a legfőbb egyházi elöljárónk a mindenkori római pápa. Ezt erősítjük meg tehát azzal, hogy ünnepélyes alkalmakkor a pápai himnuszt énekeljük.

Másodikként a magyar himnusz következik. Igaz, a liturgikon ehhez nem közli a papi fennhangot, de a gyakorlatban szintén ősi időktől fogva ismerős, mondhatni, nemzedékről nemzedékre száll: „Szeretett magyar hazánknak adj, Urunk, békességet és áldást számos boldog éven át”. Erre következik tehát a nemzeti imádságunk: „Isten, áldd meg a magyart!” Igaz, Kölcsey művének csak az első versszakát énekeljük, de azt igazán szívből zengjük. Már talán a harmadik generáció az, amelynek a görög katolikus mivoltból fakadóan nem kell a bőrén éreznie azt, hogy liturgiája és főleg liturgikus nyelve miatt nem tartják magyarnak. Ősapáink három évszázados küzdelmet folytattak azért, hogy magyarok lehessenek, maradjanak, templomaikban magyarul imádkozhassanak. Bizony, értük is szól – nemzetünk egésze mellett – a himnusz imádsága, hogy Istenünk áldja meg a magyart!

Harmadikként már nem himnuszt éneklünk, hanem a püspököt éltetjük. A pap kezdi: „Istenszerető N. püspökünknek adj, Urunk, békességet, egészséget és áldást számos boldog éven át!” A nép pedig a tényleges „éltetést” zengi az első két szót háromszorosan ismételve: „Éljen soká, számos boldog éven át! Egészségben, békességben éljen soká, számos boldog éven át!” Milyen nagyszerű, hogy gondolatban az ősegyház idejébe szállunk vissza ilyenkor. Nemcsak azt fejezzük ki, hogy ragaszkodunk a püspök személyéhez, aki Krisztus Urunkat jeleníti meg, hanem Isten áldását is kérjük a személyére. Emlékezzünk csak Antióchiai Szent Ignác (105) tanítására: „Ahol az Egyház, ott a püspök, és ahol a püspök, ott az Egyház”. Így akarunk közösségében lenni a püspökünkkel.

Aztán ugyanez az éltetés szokott szólni ünnepélyes alkalmakkor az adott egyházközség papjáért, a jelenlévő s ünneplő hívekért, családjukért, szeretteikért. Tehát az egész Egyházat megjeleníti és egységbe foglalja az ének: „Éljenek soká, számos boldog éven át!” Íme, a liturgia egységesítő ereje!

Ivancsó István

A HÉT SZENTJE

Szent Juan Diego

Mexikói indián volt, akinek a feljegyzések szerint 1531-ben a Tepeyac-dombon – amely ma a világ leglátogatottabb zarándokhelye – megjelent a Guadalupei Szűzanya.

Juan Diego Tenochtitlán, az azték főváros (ma Mexikóváros) közelében, egy falucskában született. Indián neve Cuauhtlatoatzin volt, ami nahuatl nyelven azt jelenti: beszélő sas. Mivel szüleit gyermekkorában elvesztette, nagybátyja vette magához és nevelte fel.

1521-ben Hernando Cortez elfoglalta az azték fővárost, és 1524-ben megérkezett Tenochtitlánba az első tizenkét, ferences misszionárius. Cuauhtlatoatzin és felesége az elsők között lehettek, akik az indiánok közül keresztény hitre tértek és új nevet kaptak.

1531. december 9-én szentmisére indult (akkoriban ezen a napon ünnepelték Szűz Mária szeplőtelen fogantatásának ünnepét). Mint később beszámolt róla, a Tepeyac-dombhoz érve halk zene ütötte meg a fülét, és szivárványszínű fény által övezett, fehér felhőt pillantott meg a domb felett. Majd női hang szólította meg: „Juantzin! Juan Diegotzin!” A -tzin végződés anyanyelvén, a nauhatli nyelven a gyöngéd tiszteletadás kifejezése. A Tepeyacon egy gyönyörű fiatal nő várta a férfit ragyogó azték királynői ruhában. „A szeplőtelen és mindig Szűz Mária vagyok – mondta neki. – Anyja az igaz Istennek, aki által minden él, aki mindennek ura földön és égen. Az a kívánságom, hogy itt teocalli (a piramisszerű azték templomépítmények tetején lévő kultuszhelyet nevezték így) épüljön. Itt akarom megmutatni az embereknek szeretetemet, együttérzésemet és irgalmamat. Itt akarom megajándékozni őket segítségemmel és oltalmammal. Itt akarom meghallgatni panaszaikat és gondjaikat, itt akarom enyhíteni és gyógyítani fájdalmaikat és nyomorúságaikat. Menj el a fővárosba, és mondd meg a püspöknek, hogy ez a kívánságom!”

A püspök hitte is, nem is, amit hallott, és jelet kért Juan Diegótól.

Az indián nagybátyja halálos beteg volt, ezért papot akart hozzá hívni. Útközben azonban megjelent neki Szűz Mária, aki gyógyulást ígért a rokonnak, őt pedig arra kérte: gyűjtsön rózsákat a dombon, ahol találkoztak. Juan Diego odament, és meglepetésére a dombtetőn illatos virágok sokasága várta. A köves talajon ez mindenképpen csoda lett volna, de ráadásul a mexikói fennsíkon hideg december volt ekkor, továbbá Juan Diego Amerikában ismeretlen virágfajtákat, köztük nemesített kasztíliai rózsákat talált. Az ámuló férfi köténytől formált tilmájából (általvető köpenyéből), és teleszedte mindenfajta virággal. Amikor a püspök elé vitte, és köpenyéből a földre szórta a virágokat, a főpap előtt világossá vált, hogy Juan Diegót a Szűzanya küldte. Az egyszerű indiánköpenyen ugyanis Jézus anyjának máig sem fakuló, egész alakos képe volt látható. A csoda hatására a püspök Tepeyac hegyén Mária-szentélyt építtetett. A Mária-képpel ékesített köpeny ma is ott látható. A kápolnának a látnok lett az őre tizenhat éven át, egészen a haláláig.

Juan Diegót 2002. július 31-én avatták szentté: ő lett az első amerikai indián szent.

L. K.

A hét liturgiája

C év

DECEMBER 4., ADVENT 2. VASÁRNAPJA (Damaszkuszi Szent János áldozópap és egyháztanító, Borbála, Barbara) – Iz 11,1–10 *(Igazságot szolgáltat az alacsony sorsúaknak.)* – Róm 15,4–9 *(Üdvösségünk közel van!)* – Mt 3,1–12 *(Tartsatok bűnbánatot, elközelgett a mennyek országa!)* **– Zsolozsma:** II. zsoltárhét **– Énekrend:** Ho 6 – ÉE 507, 413, Ho 6 – ÉE 8, Ho 13 – ÉE 503, Ho 11 – ÉE 17.

DECEMBER 5., HÉTFŐ (Vilma, Csaba, Sába, Sebő) – Iz 35,1–10 – Lk 5,17–26.

DECEMBER 6., KEDD – *Szent Miklós püspök emléknapja* (Leontina, Gyopárka) – Iz 40,1–11 – Mt 18,12–14.

DECEMBER 7., SZERDA – Szent Ambrus püspök és egyháztanító emléknapja (Ambrózia, Agaton) – Iz 40,25–31 – Mt 11,28–30.

DECEMBER 8., CSÜTÖRTÖK – A BOLDOGSÁGOS SZŰZ MÁRIA SZEPLŐTELEN FOGANTATÁSA FŐÜNNEPE (Mária Immakuláta, Emőke) – Ter 3,9–15.20 *(Ellenkezést vetek közéd és az asszony közé, a te ivadékod és az ő ivadéka közé.)* – Ef 1,3–6.11–12 *(Isten Krisztusban választott ki minket a világ teremtése előtt, hogy fogadott fiakká legyünk.)* – Lk 1,26–38 *(Üdvözlégy, kegyelemmel teljes! Az Úr veled van.)* **– Énekrend:** Ho 160 – ÉE 641, Ho 161 – ÉE 315, Ho 140 – ÉE 643, Ho 162 – ÉE 314.

DECEMBER 9., PÉNTEK – *Szent Juan Diego Cuauhtlatoatzin, guadalupei látnok emléknapja* (Natália, Filótea, Valéria)– Iz 48,17–19 – Mt 11,16–19.

DECEMBER 10., SZOMBAT (Judit, Lívia) – Sir 48,1–4.9–11 – Mt 17,10–13.

DECEMBER 11., ADVENT 3. VASÁRNAPJA (Szent I. Damazusz pápa, Árpád) – Iz 35,1–6a.10 *(Maga az Isten jön el, hogy szabadulást hozzon nekünk.)* – Jak 5,7–10 *(Legyetek állhatatosak, mert az Úr eljövetelének ideje közel van!)* – Mt 11,2–11 *(Te vagy-e az, akinek jönnie kell, vagy valaki mást várjunk?)* **– Zsolozsma:** III. zsoltárhét **– Énekrend:** Ho 257 – ÉE 509, 413 Ho 257 – ÉE 148, Ho 126 – ÉE 506, Ho 9 – ÉE 7.

Egy rózsányi szeretet a szívünkben

A kárászi templom búcsúja

A huszonnégy éves korában meghalt és rövid földi életének bejezése után már három évvel szentté avatott Árpád-házi királylányra, Erzsébetre, a szolgáló szeretet szentjére emlékeztek a szászvári és a kárászi hívek november 20-án a kárászi Árpád-házi Szent Erzsébet-templom búcsúján. Az ünnep alkalmából Felföldi László pécsi megyéspüspök mutatott be szentmisét.

A liturgián koncelebrált Kovács József püspöki titkár, Vida Zsolt, a Baranya megyei település plébánosa és Gyurosovics Mihály tiszteletbeli esperes, nyugalmazott plébános.

Felföldi László szentbeszédében kiemelte: Erzsébet életének egyik különleges gazdagsága a mély hite és megélt istenkapcsolata volt, amelyen keresztül példát mutatott és mutat ma is – magyarázta a püspök. Élete másik gazdagsága pedig abban a szolgálatban gyökerezett, hogy szeretettel szolgálta gyermekeit, férjét és beteg embertársait. Ez az ő üzenete, a szeretet gazdagsága.

Erzsébet nevével mára elválaszthatatlanul egybeforrott attribútumok a női eszményt megtestesítő rózsa és a férfieszményt megtestesítő kenyér, mindkét eszmeiséget egyaránt megjelenítette rövid életében. A rózsa jelképezi a női szív gyönyörűségét, ajándékát és titkát, amivel az otthont, a családot, a közösséget, az egyházközség életét széppé teszi. A férfiúi eszmény ugyanakkor az erőből indul ki, ezért van az, hogy az édesapák és a férjek szolgálata teljesen más – magyarázta a főpásztor. A férfieszmény képe a kenyérben jelenik meg, a családról való gondoskodásban, abban, hogy kenyér kerül a családi asztalra. Ez a két eszmény együtt adja meg azt a teljességet, ami erősíti a szívünket, az egymással való kapcsolatunkat és az istenkapcsolatunkat.

Sokan vannak, akiknek mindenük megvan, de a szívük fázik és szomjazik. Sokszor elegendő egy jó szó, egy látogatás, egy beszélgetés, a hitvesek egymás számára adott ideje, ami az igazi karitász, az igazi szeretet. Erre tanít, ebben gazdagít minket Erzsébet. Szentbeszéde végén a püspök azt kérte, Erzsébet ünnepnapja erre a szép szeretetre tanítson és ebben erősítse mindnyájunkat, hogy legyen szebb az életünk és tegyük szebbé egymás életét.

A liturgia végén a főpásztor a Mennyei Atya áldását kérte az oltár elé kosarakban kikészített zsemlékre, melyek Szent Erzsébet élete nyomán arra emlékeztetnek mindnyájunkat, hogy egy zsemlényi vagy éppen egy rózsányi szeretet mindig legyen mindnyájunk szívében.

Forrás: Pécsi Egyházmegye
Fotó: Hegyi László

Áldás a szolgálat embereire

Átadták az idei Szent Erzsébet-díjakat Vácon

A Váci Egyházmegyei Karitász minden évben Szent Erzsébet-díjjal köszöni meg önkénteseinek a rászorulókért végzett áldozatos szolgálatukat. Idén három önkéntes részesült az elismerésben, amit az Árpád-házi szent emléknapján, november 19-én a váci Fehérek templomában ünnepi szentmise keretében adott át Marton Zsolt váci megyéspüspök és Kovács Gábor, a Váci Egyházmegyei Karitász igazgatója.

A püspök a szentbeszédben a díjazottak szolgálatát is megköszönte, majd minden önkéntes munkájára Isten bőséges áldását és Árpád-házi Szent Erzsébet párfogását kérte. Beszédében példaként állította a hívek elé Szent Erzsébetet, a Karitász védőszentjét, aki „nem valamit adott a segítségre szorulóknak, hanem önmagát adta, önmagát emésztette föl embertársaiért".

Marton Zsolt kiemelte: az adás mindannyiunk számára lehetséges. Sokan kérdezhetik: de mit tudok én adni a másiknak, ha nincs sok pénzem? Sok mindent tudunk adni: időt, meghallgatást, beteglátogatást, konkrét segítségnyújtást. Lehet, hogy tudunk tárgyi, anyagi támogatást is adni, mégha csak keveset is. A kevés is sok, ha szeretettel adjuk. Ha szívvel adunk, akkor adjuk a legtöbbet! Amikor így adunk, hidat építünk önmagunk és embertársaink közé.

A prédikáció végén az önkéntesek elismerő oklevélben részesültek. Idén három önkéntes, László Mihály, Oláh Borbála és Szegvári Andrea kapta meg a Szent Erzsébet-díjat karitatív munkájáért.

A szentmisén koncelebrált Ecseri Pál dunakeszi káplán, Kapás Attila karancsági plébános és Kis Balázs állandó diakónus, az egyházmegyei karitász lelkivezetője.

A szentmise végén a püspök a Szent Erzsébet-kenyereket is megáldotta, amiket aztán kiosztottak. Ezzel párhuzamosan a helyi karitászcsoportok is szerveztek Erzsébet-kenyérosztást az egyházmegye több településén.

Forrás és fotó: Váci Egyházmegye

Karitászmunkatársakat ünnepeltek Szombathelyen

Szent Erzsébet napján, november 19-én minden évben összegyűlnek a Szombathelyi Egyházmegyei Karitász munkatársai, hogy hálát adjanak szolgálatukért, az Istentől kapott kegyelmekért – és imádkozzanak azokért, akik jóvoltából segíteni tudnak a rászorulókon. Idén is Szombathelyen, a Szőllősi-templomban tartották hálaadásukat a szervezet munkatársai, önkéntesei.

Az egyházmegyei karitász munkáját országosan is ismerik és elismerik – méltatta a szervezet tevékenységét szentbeszédében Fekete Szabolcs Benedek. – Imádkozni kell Istenhez, hogy az anyagi gyarapodás ne nyomorítsa meg az emberek szívét, és tudjanak adni, segíteni a rászorulókon – jegyezte meg a segédpüspök.

Kiemelte, hogy Szent Erzsébet élete erre példa. Bár anyja, Meráni Gertrúd szerette a pénzt és a vagyont, közben mit sem törődöve az alattvalókkal, Erzsébet imádkozott édesanyjáért is, közben pedig támogatta az elesetteket. „Vagyonotok ha gyarapszik, szívetek hozzá ne tapadjon" – idézte a *62. zsoltárt* Fekete Szabolcs Benedek.

A szentmise végén köszöntötték azokat a karitászmunkatársakat, akik országos vagy helyi kitüntetésben, díjban részesültek.

Forrás és fotó: Szombathelyi Egyházmegye

Ukrán fiatalok indították útnak a Karitász segélyszállítmányát

A Katolikus Karitász a kárpátaljai segélyszállítmányokon túl Ukrajna belső, háború sújtotta területeire is indít segélyszállítmányokat, amelyeket elkísérnek a szervezet munkatársai, így személyesen adják át az adományokat. November 14-én a Karitász székesfehérvári logisztikai központjából ukrán fiatalok által összekészített segélyszállítmány indult útnak Herszonba.

A Katolikus Karitász az első naptól kezdve támogatja az ukrajnai menekülteket Magyarországon, valamint a Kárpátalján és Ukrajna belső területein élő embereket. A székesfehérvári raktár előtt november 11-én ukrán fiatalok válogatták és csomagolták az adományokat a segélyszervezet munkatársaival együtt. Raklapokról pakolták az élelmiszereket karitászos szatyrokba, hogy ezzel is időt spóroljanak a fronton. Ott gyorsan kell cselekedni, és így az adományokat azonnal ki lehet osztani az embereknek. Minden raklapon egyféle élelmiszer volt: zöldség-, hús- és készételkonzervek, tészta, keksz, rizs, valamint egy kis édesség is. A készülő csomagokba minden termékből került.

A segédkező fiatalok Ukrajnából érkező artista iskolások, akik a háború elől menekülve most Magyarországon élnek, és Budapesten, a Baross Imre Artistaképzőbe járnak. Lélekemelő és egyszerre szomorú is volt, ahogy kérdés nélkül jöttek, és gyorsan, lelkesen pakolták a csomagokat. Azokat, amik oda mennek, ahonnan nekik el kellett jönniük.

A segélyszállítmányt szervező és azt végig elkísérő Marosi Antal arról is beszélt, hogy kicsit sem könnyű az út szervezése, és milyen fontos az elővigyázatosság is, hiszen háborús területre mennek ezek a Marosi Antal az élelmiszerek csomagolása és pakolása közben elmondta: „harminc-negyven kilométerre a fehéroroszorosz-ukrán határtól sír a kórházigazgató helyettese, amikor megérkezünk. Azt se tudja még, hogy mit vittünk, de kap valamit. kétszáz kilométerre van a járási székhelytől, hatvan kilométerre Kijevtől. Hozzájuk viszik be a katonákat lőtt sérülésekkel. Az oroszok negyven napig körbezárták őket. Semmijük sincs, és egyszerűen örül, hogy ott vagyunk. Ezek olyan élmények, amit az ember egyrészt nem felejt el, másrészt olyan energiákat kapunk, hogy megérte szervezni, huszonvalahány órát zötykölődni és eljutni valahova, ahol mindenki bizalmatlan."

A szállítmány november 14-én indult útnak, hogy több napi utazás után célba érjen. Macsomagok. Ezért nagyon fontos az út biztonságos és alapos megszervezése. Ő pedig küldetésének érzi, hogy ilyen helyzetekben is helyt álljon.

A segélyszállítmány célba juttatásában az ukrán hadsereg is támogatást nyújt, saját járműveket és biztosítást is felajánlott. A tisztálkodási szerekből, hálózsákokból, generátorokból és azonnal fogyasztható élelmiszerből álló küldemény nagy utat tesz meg, sokan dolgoznak azért, hogy célba érjen.

A Katolikus karitász ezúton is köszöni mindazoknak, akiket megérintett a háborútól szenvedő emberek helyzete, és bármilyen módon hozzájárultak, hogy segítség és egyben remény érkezhessen hozzájuk.

Zagyva Richárd
Fotó: Katolikus Karitász

Hitre épülő élet

A székesegyház felszentelésének évfordulóját ünnepelték Székesfehérváron

A székesfehérvári Szent István királyszékesegyház felszentelésének évfordulója alkalmából november 25-én az egyházmegye papságával mutatott be ünnepi szentmisét Spányi Antal megyéspüspök. A főpásztor megáldotta a templomfelújításnak emléket állító, a Szent László-mellékoltárnál elhelyezett márványtáblát. A szentmise keretében beiktatták az új kanonokokat és átadták az egyházmegyei kitüntetéseket.

„Köszönet és hála Istennek, hogy az elmúlt évek sajátos módon történt ünneplése után most ismét együtt tudja az egyházmegye papsága megülni a székesegyház templomszentelési ünnepét” – kezdte Dózsa István plébános köszöntőjében, majd felkérte a megyéspüspököt, hogy áldja meg a bazilika felújításáról szóló emléktáblát.

A liturgia a kinevezésekkel, a kitüntetések átadásával, az eskütételekkel és az ünnepélyes beöltözéssel folytatódott. Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök adta át a kinevező határozatokat és a viola színű birétumokat.

A püspöki határozatok alapján címzetes préposti rangot kapott Kristofory Valter helyettes esperes, mezőfalvai plébános; Kispál György helyettes esperes, csepeli plébános; Gerendai Sándor esperes, csákvári plébános.

Címzetes apáti rangot kapott Gedő Attila címzetes esperes, tatabánya-bánhidai plébános; címzetes kanonoki kinevezést Tóth Tamás, Tornyai Gábor és Nyárai-Horváth István székesfehérvári plébánosok.

A főpásztor a székeskáptalan nagyprépostjává nevezte ki Hajdu Ferenc általános helynök, officiális, kanonok, helyettes esperest, érd-újvárosi plébánost.

Kanonoki előléptetést kapott Horváth Imre kanonok, címzetes apát, érdemes főesperes, nyugalmazott plébános; Varga János kanonok, érdemes főesperes, nyugalmazott plébános; Kertész Péter csepel-belvárosi plébános, pápai káplán, kanonok, esperes, érdemes főesperes, püspöki tanácsos, valamint Filó Kristóf kanonok, tiszteletbeli főesperes, budakeszi plébános.

Kanonoki címet kapott és a székeskáptalan tagja lett Mészáros János címzetes apát, esperes, sárborgárdi plébános; Mórocz Tamás helyettes esperes, címzetes apát, bodajki plébános és Kovács Zoltán martonvásári plébános.

Spányi Antal püspök homíliájában örömét fejezte ki, hogy hosszú idő után ismét az imádság és a szent ének hangja tölti be a székesegyházat. A főpásztor megköszönte az állami, az önkormányzati támogatást és a számos adakozó felajánlását, hogy összefogással megvalósulhatott a már időszerűvé vált renoválás, amely a templom mozgalmas történelmének legnagyobb, legátfogóbb felújítása volt.

„A csodás alkotásokon túl belőlünk, eleven kövekből akar még értékesebb templomot magának.

A hitre épülő élet, az Egyház tanítását megvalósító akarat, a szentségekkel való rendszeres találkozás teszi életünket alkalmassá arra, hogy lelkünkbe költözzön az Úr, és így eleven és élő templomaivá legyünk” – emelte ki szentbeszédében Spányi Antal.

Majd a kinevezett és kitüntetett atyákhoz szólva így fogalmazott a főpásztor: Legyen életetek igaz és jó példája annak, ahogy egy papnak a mai világban élnie kell!

Forrás: Székesfehérvári Egyházmegye
Fotó: Kovács Marcell

Ne vegyük semmibe a békét!

Az egri érsek megáldotta a felújított vilmányi templomot és az előtte álló feszületet

Ternyák Csaba egri érsek mutatott be hálaadó szentmisét november 20-án, Krisztus király vasárnapján a megújult vilmányi templomban. Az épülettel együtt a főpásztor az előtte álló keresztet is megáldotta, amit szintén felújítottak.

Szentbeszédében Ternyák Csaba elmondta: a vilmányi és környékbeli hívek láthatták, ahogyan egyre szebb lett ez a templom, ahol Istent dicsérjük, imádkozunk családjainkért, közösségeinkért, magunkért. A templomok megújulása egyúttal üzenet, a mi lelki megújulásunk üzenete, s Krisztus király ünnepén a könyörgésben is azt kérjük, hogy Istenünk a Mindenség Királyában újítson meg mindent.

Az egyházi év utolsó vasárnapja ez; valami új következik, s miközben van bennünk vágyakozás is, félelem, aggódás is, hogy vajon mit hoz majd a következő időszak. De a jövő is Krisztusban valósul meg, az ő újdonságát hozza, azt a békességet hozza, amit megígért nekünk, mert gazdag a mi örökségünk – hívta fel a figyelmet az érsek, hozzátéve, örökségről, hagyatékról szól a *Szentírás* is.

Jézus, amikor érezte, hogy mi vár rá, azt mondta: „Békességet hagyok rátok, az én békémet adom nektek.” Ez különleges dolog. Az az érzésünk lehet, hogy a békének nincs értéke, sokan semmibe veszik. Mindig van valahol békétlenség, kisebb és nagyobb háborúk, viszálykodás az emberek, családok, közösségek között. Mind tudjuk, hogy meghalunk egyszer, s arra vágyunk, hogy békesség legyen a lelkünkben – mondta Ternyák Csaba, felhívva a figyelmet arra, hogy a békének még akár pénzben kifejezhető értéke is lehet. Ki tudja, hogy hány emberéletet, földi értéket menthettünk volna meg, ha béke lett volna a háborúk helyett. Az érsek hozzátette: most, az ukrajnai háború is tízezernyi emberéletet követel, és dollárszázmilliókban mérhető a pusztítás.

A béke miatt fontos, hogy mi, keresztények, ragaszkodjunk Jézushoz, és hogy szeretetét átadjuk a gyermekeknek, a következő generációnak – mondta Ternyák Csaba. Jézus azért jött, hogy megmentsen minket. Van miért hálát adnunk az egyházi év végén, hiszen ő szeret bennünket és elvezet örök országába. Jelen vagyunk az egész világon, Jézus összegyűjt és formál minket. „Köszönjük, Királyunk, hogy szeretsz bennünket” – zárta beszédét az érsek.

A szentmise végén Zsova János plébániai kormányzó mondott köszönetet a templom felújításáért.

*

Vilmány 1400 lelkes település Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, Vizsoly közelében, a Gönci járásban. A beruházásra, amelynek keretében a Jézus Mennybemenetele tiszteletére szentelt templom homlokzati felújítása és ablakainak cseréje történt meg, az Egri Főegyházmegye közel három és fél millió forintot fordított, a magyar kormány tizenöt millió forintos támogatása mellett.

Forrás és fotó:
Egri Főegyházmegye

Pécsi Egyházmegye

Pedagógusok szakmai napja

A Pécsi Egyházmegye fenntartásában működő húsz oktatási intézmény négyszázhúsz óvodapedagógusa, tanítója és tanára vett részt november 18-án Pécsen, a Szent Mór Iskolaközpontban megtartott pedagóguskonferencián. A szakmai nap előadója Farkas István piarista – vagy ahogyan sokan ismerik, Lupus atya – volt. A rendezvényen Felföldi László pécsi megyéspüspök is részt vett.

A konferenciát Koósz Roland, a Pécsi Egyházmegye Oktatási Irodájának vezetője nyitotta meg, aki idén szeptemberben vette át a szakmai irányítási feladatokat Tóth László korábbi közoktatási főmunkatárstól. Koósz Roland beszédében kiemelte, nehéz időket élünk, létbizonytalanság lengi be a hétköznapjainkat, a gazdasági válság miatt nem tudjuk, mit hoz a holnap. A fenntartó képviseletében azonban kijelentette, hogy mindent megtesznek annak érdekében, hogy a működéshez szükséges feltételeket biztosítani tudják. Napjaink létbizonytalansága megviseli az embereket mind személyes életükben, mind a szolgálatuk végzésében. A pedagógusok pedig nagy próbatétel előtt állnak, hiszen munkájuk szolgáló hivatás, melyben sokan érezhetik majd úgy, hogy elfáradnak, kiüresednek, feltöltődésre van szükségük.

Felföldi László megyéspüspök köszönetét fejezte ki a pedagógusoknak áldozatos munkájukért és szolgálatukért, majd rámutatott, hogy a tanítás mint szolgálat annyit ér, amennyit a gyerekek és családjuk szívének gazdagodásához hozzátesz.

A főpásztor, aki gimnáziumi tanulmányait maga is piarista diákként végezte, nagy szeretettel köszöntötte a konferencia igen gazdag szakmai életutat bejárt előadóját, akit személyesen hívott meg a konferenciára.

Farkas István piarista szerzetes, matematika–fizika–technika szakos tanár, gimnáziumi igazgató, hitoktató, az 1989-es rendszerváltást követő magyarországi egyházi iskolaszervezések meghatározó szereplője, számos szakmai írás, módszertani szakkönyv szerzője, díjak és kitüntetések, köztük Pro Paedagogia Christiana kitüntetés, valamint a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztje kitüntetettje.

Az előadó *Szerepvállalás és pedagógusidentitás a katolikus köznevelésben* címmel három részben tartott személyes élményekkel átszőtt szakmai előadást, melyben Kodály Zoltán nyomán kifejtette: „Csak boldog gyermekből lehet boldog felnőtt, s csak ezekből lehet boldog ország.”

Forrás: Pécsi Egyházmegye
Fotó: Hegyi László

Isten a szeretet hatalmával uralkodik

Megújult a templom és a plébánia Pócspetriben

Külsőleg megújult a pócspetri Szent Kereszt felmagasztalása-templom és a helyi plébánia és rendház épülete, amiket Palánki Ferenc debrecen-nyíregyházi megyéspüspök áldott meg november 20-án, Krisztus Király vasárnapján. Az ünnepi szentmisében a főpásztor három fiatalnak kiszolgáltatta a bérmálás szentségét.

Köszöntőjében a főpásztor kifejezte örömét, hogy ezen a napon a történelmileg is jelentős település híveivel, a pócspetri egyházközséggel ünnepelhet. (Az 1948-as pócspetri események jelentősége miatt a magyar kormány 2019. szeptember 17-én a polgármesteri hivatal épületét magyar történelmi emlékhellyé nyilvánította.)

A főpásztor homíliájában Jézus Krisztus, a mindenség Királya ünnepének üzenetéről elmélkedett. Az ország szép magyar szavunk, az úrság szóból ered, amely azt mutatja, hogy az országnak van ura. Ki uralja a szívetek országát? Isten bennetek, az életetekben uralkodik, és nem akárhogyan: a szeretet hatalmával, és nem a hatalom szeretetével. Ez a szeretet legteljesebb módon a kereszten mutatkozott meg. Ha két ember szeretetben van egymással, Isten országa köztük van, de ha gyűlölettel vannak egymás iránt, ott a pokol van. Hiszem, hogy van országa Istennek, és hiszem, hogy úgy lehetek tagja, ha engedem, hogy az Ő szeretete működjék bennem és rajtam keresztül – zárta beszédét a püspök.

A szentmise végén Szenes István plébános köszönetet mondott a főpásztornak a közös ünneplésért, a bérmálás szentségének kiszolgáltatásáért, valamint a felújításban szerepet vállaló támogatóknak a segítségnyújtásért.

A templom külső megújulása kormányzati támogatásból, a plébánia és rendház felújítása pedig a kormányzati támogatások mellett Tamás György polgármester hathatós közbenjárásának, Sitku Zsolt, a VILU-PET 2000 Kft. ügyvezetője és munkatársa kivitelezési munkálatainak és anyagi támogatásának köszönhető.

Az ünnepségen jelen volt Simon Miklós országgyűlési képviselő és Tamás György, Pócspetri polgármestere is.

Forrás: Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye
Fotó: Kovács Ágnes

Közös kereszténységünk

A nyitrai püspök látogatása Tihanyban

Szent Zoerárd-András és Benedek ereklyéi

Viliám Judák nyitrai püspök celebrált ünnepi szentmisét a tihanyi apátsági templomban Szent Ányos orléans-i püspök, a bencés apátság társvédőszentje ünnepén, majd átadta Szent Zoerárd-András és Benedek – a nyitrai székesegyházban a 11. század közepén eltemetett bencés remeték – ereklyéit. A főpásztor a tihanyi bencés közösségért, Mihályi Jeromos perjel a nyitrai egyházmegyéért mondott imádságot.

Viliam Judák nyitrai megyéspüspök Mihályi Jeromos tihanyi perjel meghívására érkezett hazánkba. Az ünnepi szentmisén jelen voltak Durco Zoltán, a szlovákiai egyházmegye magyar hívekért felelős helynöke, több nyitrai pap és kispap, Bérczi László Bernát zirci ciszteri apát, valamint a magyarországi bencés közösségek képviselői és a környékbeli egyházmegyés papok.

A Nyitrai Római Katolikus Egyházmegye főpásztorával kialakult jó kapcsolatot a bencések egyébként egy „véletlennek", pontosabban a Gondviselés akaratának köszönhetik, Viliam Judák ugyanis július elején a Tihanyi Bencés Apátságban kért segítséget kerékpárjának megszerelésében. A találkozást szívélyes beszélgetés és szentmise követte. Ekkor ajánlotta fel a püspök, hogy a nyitrai székesegyházban a 11. század közepén eltemetett bencés remeték, Szent Zoerárd-András és Benedek ereklyéjéből szívesen adna a Tihanyi-félsziget bencés monostorának. A szerzetesek nagy örömmel fogadták az ajándékozás ötletét.

Kivételes jelenség a történelmi Magyarországon és a környező országokban, hogy Szent Ányos püspököt (latinul Anianus, franciául Aignan) mint védőszentet tiszteljék. Ányos az 5. században a Gallia római tartományban található Orléans (latinul Aurelianum) város püspöke volt. 451-ben, amikor Attila király hunjai a Nyugat-Római Birodalomra támadtak, híveinek imádságával és Atius római hadvezér segítségével meg tudta akadályozni, hogy a várost elpusztítsák és a lakosságot elhurcolják.

Szent Ányos tiszteletének Magyarországon való megjelenése az apátságot megalapító királlyal hozható kapcsolatba. I. András király felesége, Anasztázia, Bölcs Jaroszláv kijevi nagyfejedelem lánya volt. A fejedelem másik lánya, Anna pedig I. Henrik francia királyhoz (1031–1060) ment feleségül. Szent Ányos orléans-i sírja fölött tették le a frank királyok ünnepélyes esküjüket, ha szerződést, szövetséget kötöttek. Az uralkodók közötti egyezséget, valamint az uralkodó és alattvalói közötti hűséget szavatoló Szent Ányos nem véletlenül lett Tihanyban védőszent, mert I. András királynak a monostor alapítása körüli években egyrész a német-római császár vezette hadak rohamaival kellett megküzdenie, másrészt pedig szerette volna a trónt biztosítani fiának, Salamonnak. A király tehát az idegen hadak ellen az ország védelmére, valamint a fiának szánt trónért a városát megoltalmazó és a hűségesküt szavatoló Szent Ányos pártfogását kérte.

Az 1055-ben kelt *Tihanyi alapítólevél* szerint I. András király (1046–1060) Szűz Mária és Szent Ányos püspök és hitvalló tiszteletére emeltette a monostort a Balaton felett, Tihany szigetén, hogy a szerzetesek saját maga, felesége, fiai és leányai lelki üdvösségéért imádkozzanak.

Nyitra és környéke kiemelkedő jelentőségű a szlovák és a magyar nemzettudat szempontjából is. A 9. század óta működött a Nyitrától északra fekvő, a Kisalföldet lezáró Zobor-hegyen (588 m) a Szent Ipoly (Hippolitus) bencés apátság. A 11. század elején a Zobor-hegy apátságának remete szerzetesei, Zoerard (= Szórád, Zoárd; bencés rendi nevén: András) és Benedek szívesen elzarándokoltak Szent Márton hegyére. A remeték a Vág folyó völgyében éltek. A nyitrai székesegyházban temették el őket. Később az Árpád-ház kedvelt szentjeivé váltak: Szent István királlyal egy évben, 1083-ban avatták őket szentté, tehát – Szent Imre herceggel és Szent Gellért püspökkel együtt.

Szentbeszédében a nyitrai főpásztor Szent Ányos püspök béketeremtő tevékenységét, szervezőkészségét, atyai lelkületét emelte ki, és szólt a ma feladatairól, amelyek ebből a gazdag örökségből is táplálkoznak.

Tagadhatatlan és vitathatatlan, hogy mindaz, amit ma nyugat-európai örökségnek tartunk, mind az Egyház alapjaiból, főként annak kolostoraiból és egyetemeiből nőtt ki.

A mi szomszédos, magyar és szlovák nemzeteink kialakulása is összefonódott a kereszténységgel. Sajnos tanúi vagyunk annak, hogy különösen Európában a mi nemzeti és keresztény értékeinket megkérdőjelezik és nevetségessé teszik. Ezt nem hagyhatjuk annyiban!

Európának, de az egész világnak akkor van jövője, ha Szent Ányoshoz hasonló emberek hatalmas lelki erőfeszítések árán fogják összekapcsolni a hit titkát a mindennapi élettel, tehát az felebaráti szolgálattal – fogalmazott szentbeszédében a nyitrai püspök.

A szentmise végén a főpásztor és a rend elöljárója az asszisztenciával a templom Szent Benedek oltáránál elhelyezték a most kapott ereklyéket.

Viliám Judák a Tihanyi Bencés Apátságért, Mihályi Jeromos pedig a Nyitrai Egyházmegyéért mondott imádságot.

*

Az ereklyék elhelyezése után Viliám Judák és Mihályi Jeromos közösen adták át a Vajda Sámuelről, egykori tihanyi apátról és a barokk apátsági templom felékesítőjéről, a 18. század országszerte ismert nagy lelki írójáról elnevezett emlékérmet, amelyet minden esztendőben azok kapnak, akik sok éven át kiemelkedően, önzetlenül, példamutatóan járultak hozzá a Tihanyi Bencés Apátság és a környékbeli egyházközségek életéhez, fejlődéséhez.

Az emlékérmet idén Horváth Terézia, a tihanyi és aszófői plébániák irodavezetője; Németh László, a balatonszőlősi templom sekrestyése, valamint Vertel Beatrix festőművész, az apátság grafikusa kapta.

A kórus a szentmisén megszólaltatta Szent András és Benedek zsolozsmáját is, amit az *Isztambuli Antifonálé* (14. század) kódexből tanultak meg (és amelynek zenei anyaga CD-n is megvásárolható).

Forrás: Tihanyi Bencés Apátság
Fotó: Halász Gábor; MTI

Viliam Judak nyitrai püspök imádsága a Tihanyi Apátság szerzetesközösségéért

Mindenható Istenünk, föld és ég Teremtője, hallgasd meg imádságunkat Orleans-i Szent Ányosról és a Boldogságos Szűz Máriáról nevezett apátság szerzetesi közösségéért!

A mai Szent Ányos ünneptől fogva ezen a szent helyen tisztelni fogjuk remete Szent Szórád András hitvalló és Szent Benedek vértanú ereklyéit.

Szent elődeink földi életük folyamán engedték magukat vezetni Szentlelked által, s így egyszülött Fiad, Jézus Krisztus elválaszthatatlan testvéreivé váltak.

A bencés szentek és boldogok közbenjárására áldd meg Urunk a ma és a jövőben itt élő testvéreket és atyákat! Szívük, lelkük és értelmük nyitottsága engedje, hogy a Szentháromság akarata vezesse őket.

Ajándékozd meg az itt élő testvérek közösségét a remeték kitartásával és türelmével, a vértanúk bátorságával és elszántságával, hogy egész szerzetesi életüket lelki örömben éljék, a Te nagyobb dicsőségedre, Jézus Krisztus által, aki Veled és a Szentlélekkel él és uralkodik, örökkön örökké! Ámen.

Életvédelmi konferencia Nyíregyházán

***Az élet védelmében** címmel rendeztek konferenciát a nyíregyházi Szent Kamill Rehabilitációs Központban november 16-án.*

A nyíregyházi Szent Kamill Rehabilitációs Központban immár tizennyolc éve világító jelként van jelen a városban, igent mond az életre, követve Szűz Mária igenjének példáját. Arra törekszünk, hogy az értelmileg sérült embertársainkhoz tevékeny szeretettel forduljunk a mindennapokban, tanúságot téve ezáltal Jézus Krisztusról, az élet világosságáról – ezekkel a szavakkal nyitotta meg Dévai Marcell, a Szent Kamill Rehabilitációs Központ intézményvezetője az élet védelme mellett kiálló, hagyományteremtő céllal rendezett konferenciát.

A rendezvény a rehabilitációs központ ellátottjainak műsorával kezdődött, mintegy láthatóvá, jelenvalóvá téve az élet szolgálatát, az emberi méltóság tiszteletét.

Köszöntőbeszédet mondott Szabó Tünde országgyűlési képviselő, az Északkelet-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna komplex fejlesztéséért felelős kormánybiztos, Bajnay Kornél nyíregyházi önkormányzati képviselő, György Alfréd MI, az osztrák és magyar kamilliánus rendtartomány provinciálisa és Krakomperger Zoltán, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye püspöki helynöke. A helynök Palánki Ferenc debrecen-nyíregyházi megyéspüspök üdvözletét is közvetítette.

György Alfréd MI köszöntőjében hangsúlyozta: az a céljuk, hogy a konferencián ne csak az elmélet, hanem maga az élet kapjon szerepet; így integrálják a társadalomba a Szent Kamill Rehabilitációs Központ más esélyekkel rendelkező lakóit. A konferencia és különböző programok intézményen belüli megvalósításával a résztvevőkben, látogatókban a találkozás segít leküzdeni a másikkal szemben uralkodó idegenségérzést, félelmet, és emberhez méltó módon a szeretet lesz a meghatározó.

Az előadók közül Vojcek László kamilliánus orvos, akadémikus, a Szent István Akadémia rendes tagja, az MTA köztestületi tagja előadása bevezetéseként visszatekintett a szocializmus évtizedeire, amikor hatmillió abortuszt végeztek Magyarországon. Az előző rendszer bukása után aztán azt hitték, valami változik, de ez nem történt meg. Napjainkban is 34 ezer magzatot abortálnak évente. A professzor az abortusz liberalizációjáról szólva elmondta, hogy egész Európa elkövette ezt, és amelyik ország nem, ott a kormány megbukott.

Vojcek László magzatlélektannal, magzatfiziológiával, magzatfejlődéssel is foglalkozott, és számára érthetetlen, miért teszik fel még ma is az örök kérdést: Mikortól ember az ember a méhen beül?

A megtermékenyítés pillanata az élet kezdete, de mindenki megpróbálja megmagyarázni, hogy nem így van.

Az élet kezdete a megtermékenyítés pillanatában van, tehát az abortusz – mondjuk ki, emberölés, gyilkosság – nyomatékosította Vojcek László, és megosztott a jelenlévőkkel egy a '80-as években egy reggeli vizit alkalmával megtörtént esetet. Egy abortuszra váró fiatalasszonynak azt mondta, hogy az abortusz rossz döntés, és ez az asszony erre másként döntött, és megszülte gyermekét. Huszonnégy év múlva valaki telefonon kereste a professzort, mert szeretett volna az ő kórházában dolgozni. Az a fiatal volt, akinek az életére akkor az ő bátorítására mégis igent mondott az édesanyja. „Most ember, vagy nem ember?" – tette fel ismét a kérdést a professzor.

Forrás: Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye
Fotó: Kovács Ágnes

Hitvallások videospotban

Diákok népszámlálással kapcsolatos pályázatait díjazták

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) a Katolikus Pedagógiai Intézettel (KaPI) közösen a Magyar Katolikus Egyház 2022-es népszámlálási kampányához kapcsolódva két pályázati lehetőséggel is megszólította a katolikus köznevelési és szakképzési intézmények diákjait. A pályázatok nyerteseinek Veres András, az MKPK elnöke adta át a díjakat november 22-én a püspöki kar budapesti székházában.

A pályázatok a diákok számára lehetőséget adtak arra, hogy végiggondolják és modern technikai eszközök segítségével meg is jelenítsék, mit jelent számukra annak megvallása, hogy római katolikusok/görögkatolikusok.

A „Valljuk meg!” videospot-pályázat adta az egyik lehetőséget, a „Van egy ötleted?” pályázat pedig a szülők, az intézményi partnerek meg(/fel)szólítását célozta a közös hit megvallására.

Az MKPK székházában a pályázatokon nyertes diákokat és felkészítő tanáraikat Veres András győri megyéspüspök, a testület elnöke köszöntötte. Beszédében elmondta, a jobbak közül is a legjobb pályázatot készítők kapnak most elismerést.

A püspök a diákokhoz fordulva hangsúlyozta: Amikor a világ felé tanúságot kell tenni a hitünkről, a keresztény múltunkról, akkor annak súlya kell hogy legyen, nem lehet ezt csak úgy ímmel-ámmal tenni, valamint teljes odaadással kell buzdítani azokat, akik a körünkben bátortalanabbak, hogy váljanak hitvallókká, és ne szégyelljék a Krisztushoz tartozásukat.

Legyünk inkább büszkék erre, hiszen aki Krisztushoz tartozik, annak van tartása és van üzenete is a világ számára; a színvonalas videospotok is erről tanúskodnak.

Ti vagytok a jövő reménységei – folytatta Veres András –, és sok múlik azon, hogy miként álltok egy ilyen feladathoz, hogyan tudtok másokat megszólítani, mert nagyon sok ember szenved attól, hogy nincs kapaszkodó az életében, nem hisz Istenben és kevésbé bízik az emberekben – e kettő pedig összetartozik.

Aki nem bízik az embertársaiban, az elveszett ebben a világban. Mi viszont, Krisztusból merítve erőt, bízunk egymásban, egymás jóságában és szeretnénk ezt a jóságot mások felé is megmutatni – zárta köszöntőjét a püspöki konferencia elnöke.

A továbbiakban Veres András püspök, Barcsák Mariann, a Katolikus Pedagógiai Intézet vezetője és Szenthe-Tormássi Anna, a KaPI intézetvezető-helyettese átadták a díjakat.

A „Spot”-pályázat díjazottjai:

1. helyezett: Legler Diána, Gombás Dávid, Róka Bíborka, Edvi Milán, a szanyi Szent Anna Katolikus Általános Iskola és Óvoda diákjai, támogató tanáraik: Takács Annamária, Gödri Dániel.
2. helyezett: Berze Anett Lili, a jászfényszarui IV. Béla Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola „Lili okos” pályázata, támogató tanára: Polatschekné Rimóczi Melinda.
3. helyezett: Berkovics Benedek, a tatabányai Szent Margit Gimnázium és Általános Iskola diákja, támogató tanára: Koza-Kovács Zsófia.

Az „Ötlet”-pályázat díjazottjai:

1. helyezett: a balassagyarmati Szent Imre Katolikus Általános Iskola és Gimnázium diákcsoportjának „Valljuk meg együtt!” pályázata, támogató tanár: Orosz Bernadett.
2. helyezett: Gombár József, Gyetvai András Márk, Kiss Dóra, az egri Andrássy György Katolikus Technikum, Gimnázium és Kollégium diákjainak „Büszkén vállald identitásod!” pályázata, támogató tanár: Márton Enikő.
3. helyezett: Gulyás Patrik, Ignácz Vanda Virág, Halhóber Máté, a nyíregyházi Szent Miklós Görögkatolikus Gimnázium és Kollégium diákjainak „Görkatt2022” jeligéjű pályázata, támogató tanár: Hepp Szabolcs.

Az MKPK közönségdíjasai a mátészalkai Széchenyi István Katolikus Német Nemzetiségi Általános Iskola tanulói lettek. „1Kor 13” jeligéjű pályázatuk kapta a legtöbb lájkot a Magyar Katolikus Egyház hivatalos Facebook-oldalán.

A díjátadó végén Veres András püspök gratulált a jelen lévő pályázóknak és áldását adva bátorította a diákokat tehetségük kibontakoztatására.

A díjazott, valamint a további legjobban sikerült pályaművek a Magyar Katolikus Egyház hivatalos Facebook-oldalán láthatók, és a Katolikus Pedagógiai Intézet közösségi oldalán is megosztották őket.

Körössy László
Fotó: Thaler Tamás

Krisztus körül közösségben

Húszéves az újpesti katolikus óvoda

(Folytatás az 1. oldalról)

A szentmisén részt vett Trippon Norbert, Újpest alpolgármestere, Oláh Gábor, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyei Katolikus Iskolai Főhatóság (EKIF) tanügyi igazgatója, Kfer György, a Szent János Apostol Katolikus Általános Iskola és Óvoda intézményvezetője és Csepelyi Erzsébet intézményvezető-helyettes, az óvoda szakmai vezetője. A bíborost, valamint az óvodás gyerekek és szüleik által alkotott ünneplő közösséget Kfer György köszöntötte. A szentmisén a zenei szolgálatot az óvoda pedagógusai látták el.

Erdő Péter bíboros szentbeszédét az alábbiakban teljes terjedelmében adjuk közre:

A mai evangéliumban (Mt 12,46–50) Jézusnak egy megdöbbentő mondását halljuk. A sokaságához beszél, de közben jelentik neki, hogy édesanyja és rokonai keresik. Ő azonban azt válaszolja: „Ki az én anyám, kik az én testvéreim? Aki Atyám akaratát cselekszi, az mind testvérem, nővérem és anyám.” Ez a nagyszerű mondás nem teszi zárójelbe Szűz Máriának mint Jézus test szerinti édesanyjának a szerepét.

Hiszen ki az, aki inkább megcselekedte a Mennyei Atya akaratát, mint éppen a Boldogságos Szűz Mária?

Ő volt az, aki az angyali üdvözlet hatására elfogadta Isten akaratát. Kimondta, hogy „legyen”, és ezzel vállalta mindazt az örömet és szenvedést, amit az jelentett, hogy ő lett az az ember, aki a legközelebb áll a második isteni személyhez. Mert nagyszerű kapcsolat a vérségi rokonság, az anyaság vagy a testvéri összetartozás, de még sokkal fontosabb, hogy Isten akaratát valósítsuk meg az életünkben. Ez teremti meg köztünk, mai emberek közt is a legszorosabb kapcsolatot.

Amikor húsz évvel ezelőtt katolikus óvoda alakult Újpesten, akkor benne volt ebben a törekvésben a szülők gondoskodó szeretete. De benne volt a vágy, az igény egy még szorosabb közösség iránt is.

Ha a katolikus hitben összetartozunk, akkor olyan szeretetközösséget alakíthatunk ki magunk körül, ami magasabb szintre emeli a családokon belüli szeretetet, és igazi nagycsaláddá formálja a hívek közösségét is.

Imádkozzunk azért, hogy katolikus óvodáink és iskoláink növendékei, nevelői Krisztus körül olyan új családot alkossanak, amely átsegít minket az élet nehézségein és Isten kegyelmével az örök boldogság felé vezet. Ámen.

*

A szentmisét követően az ünneplés a katolikus óvoda épületében folytatódott. A jelenlévőket Csepelyi Erzsébet óvodavezető köszöntötte, aki beszédében felelevenítette az óvoda történetét, mely 2002 szeptemberében kezdte meg működését Újpest központjában, a Liszt Ferenc utcában, két csoporttal, a fenntartó Esztergom-Budapesti Főegyházmegyei Katolikus Iskolai Főhatóság és Pályi László plébános, illetve az újpest-kertvárosi Szent István-plébánia segítségével.

2012 szeptemberében Újpest önkormányzatának segítségével foglalta el a mai épületben végleges helyét. Az első másfél évben Korbuly Mihályné, majd tizenöt éven keresztül Sergőné Egedi Katalin vezetésével gyarapodott a közösség. Az óvoda 2016 szeptemberétől egy intézményként működik a Szent János Apostol Katolikus Általános Iskolával.

A katolikus intézmény működésének megkezdésekor Szent Annáról, Szűz Mária édesanyjáról nevezték el, aki azóta is az óvoda védőszentje.

Az intézmény vezetője végül kiemelte: az óvoda arculatát olyan munkatársak határozzák meg, akiket összeköt a közös hit. A nevelés alapját a közös élmények, az ünnepek és a személyes példa adja. Olyan erkölcsi értékek felé nyitják ki a gyermekek szívét, amelyekre később lehet építeni. Az óvodában a szeretet nemcsak mint érzelem, hanem mint az életszentség alapja, a krisztusi szeretet van jelen.

Az intézmény mindennapjait átszövi a vallásos nevelés, a hit, a gyerekeket a krisztusi erények szerint nevelik. Megismertetik őket a kötött és saját szavas imádsággal, és mindennap leülnek velük egy rövid áhítatra, amelyet egy héten négy napon az óvodapedagógusok tartanak, egy napon pedig Roska Péter. Az imádság és a keresztény gyermekdalok mindennap megjelennek az intézmény közösségének életében. Emellett közös zarándoklatok és egyéb programok gazdagítják az óvodások és szüleik életét.

A katolikus óvoda, mint kis közösség az Egyházban, vezeti a gyermekeket az imádság, a hit lelkülete felé. Segíti a családokat a helyi közösségbe való begyökerezésbe, erősíti az összetartozást. A közösség védettséget jelent gyermekeknek és szülőknek egyaránt, ahol nyugalmat, békét, megértést találnak. Olyan színtér, ahol a gyermekek szocializálódása folyamatosan és sok örömet adva valósul meg – hangsúlyozta beszédében Csepelyi Erzsébet.

Az ünnepség a gyermekek énekeivel, néptáncával és szavalataival ért a csúcspontjára, melynek végén az ünnepi tortát együtt fogyasztották el a jelenlévők.

Miközben a gyerekek énekeltek és játékosan mutogatták az énekek mondandóját, a szülők könnyes szemmel figyeltek gyermekeikre. A produkció közben az egyik kislány sírva fakadt. Az egyik óvó néni elhozva a szereplők közül a megszeppent kicsit, ölébe ültette, átkarolta és megvigasztalta.

Olyan jó volt ezáltal is megtapasztalni a katolikus óvoda lényegét: mindig akad egy ölelő, vigasztaló kar, mely arról biztosítja Jézus legkisebb barátait, hogy minden rendben van és lesz, ha Istent helyezzük életünk középpontjába.

Kuzmányi István
Fotó: Zuggó Zsolt

Az Egyház szívével akarom védeni az életet és a családot

Marton Zsolt váci püspök, az MKPK Családügyi Bizottsága elnökének 2022. évi körlevele

(Folytatás az 1. oldalról)

Ebben Ferenc pápa kifejezi, hogy „»új katekumenátusra« van szükség a házasságra való felkészítésben"; és sürgősen át kell ültetni a gyakorlatba azt, amit már a *Familiaris consortio* javasolt (66. pont), vagyis azt, hogy amiként a katekumenátus a felnőtt keresztség szentségi folyamatának része, úgy a házasságra való felkészítésnek is a házasság teljes szentségi folyamatának szerves részévé kell válnia, mint ellenszernek a semmis vagy hamar kudarcot valló házasságkötések elszaporodásának megelőzésére." (*Beszéd a Rota Romana Bíróság törvénykezési évének megnyitása alkalmából,* 2017. január 21.) A Szentatya meg is indokolja ennek az okát: „Az Egyház anya, és egy anya nem tesz különbséget gyermekei között... az Egyház sok időt, több évet szentel a papságra vagy a szerzeteséletre készülők felkészítésére, de kevés időt, csak néhány hetet a házasságra készülőkre. A papokhoz és a megszentelt személyekhez hasonlóan a házasok is az Anyaszentegyház gyermekei...Tehát az Anyaszentegyháznak igazságosságból fakadó kötelessége, hogy időt és energiát szenteljen azok felkészítésére, akiknek az Úr olyan nagy küldetést ad, mint a család." *(ITA Prefazione del Santo Padre Francesco)* A hiánypótló, magyarul is hamarosan megjelenő írásnak a részleteit ismertetem az idén ősszel havonta közreadott videóüzenetekben.

Napjainkban egyre inkább a figyelem középpontjába kerülnek a demográfiai kérdések. Fontos újra és újra hangsúlyoznunk, hogy országunk, nemzetünk boldog jövőjének záloga a gyermekáldás. Újból hangsúlyozzuk, hogy az emberi élet a fogantatás pillanatával kezdődik és a természetes halálig tart. Az élet minden szakasza értékes, és az ember önkényesen nem rendelkezhet vele: az élet Ura nem az ember, hanem az Isten, az életet Ő adja és Ő veheti el.

Az életet a fogantatás pillanatától tisztelet illeti, ezért védeni kell. Szent II. János Pál pápa az Evangelium vitae (Az élet evangéliuma) kezdetű enciklikájában kimondja, hogy „az emberi élet értéke kezdetétől a végéig szent." (EV 1.) Továbbá azt is hangsúlyozza, hogy az emberi élet itt a földön „szent valóság, ami ránk bízatott, hogy felelősen vigyázzunk rá, és tegyük tökéletessé azáltal, hogy Istennek és a felebarátnak odaajándékozzuk magunkat a szeretetben. (Uo.) Ez áll a házasságra is, amely az élet közvetítője. „Isten... a saját képére és hasonlatosságára alkotott férfi és nő megteremtésével... meghívja őket arra, hogy részesei legyenek az ő szeretetének és teremtő atyai hatalmának azáltal, hogy szabadon és tudatosan részt vállalnak az emberi élet ajándékának továbbadásában" – mondja a szent pápa a Familiaris consortio (Családi közösség) kezdetű körlevelében (FC 28.).

Egyre több olyan párral találkozunk, ahol nem születik meg a várva-várt gyermek. Mélységesen együtt érzünk a gyermektelenség fájdalmát hordozó házaspárokkal, hiszen Istennek nem akarata a terméketlenség. Az Ő eredeti terve szerint az ember, a házaspár termékeny, képes arra, hogy az életet ajándékozó Isten munkatársaként továbbadja az életet. A *Teremtés könyvében* azt olvassuk, hogy az Úr megáldotta az első emberpárt, és azt mondta nekik: „Szaporodjatok, sokasodjatok, töltsétek be a földet..." (Ter1,28)

Mit tehet akkor a házaspár, ha valamilyen oknál fogva mégsem érkezik meg a gyermek? Milyen szempontok alapján válasszon utat, megoldást, amikor a gyermektelenség keresztjét hordozza? Milyen útmutatást ad az Egyház?

A Katolikus Egyház tanítása mindig összhangban van Istennek az emberről alkotott szeretettervével. Ezért támogatja mindazokat a kezdeményezéseket, amelyek testileg, lelkileg és a párkapcsolat megerősítésével is segítik a házaspárt ebben a nehéz időszakban. Ezért nagy örömmel követjük figyelemmel azt, a világban több mint negyven éve megjelent, ám sokak által még mindig nem (eléggé) ismert irányzatot, mely során a meddőségi problémákkal küzdő párokat az orvosok gyógyítással segítik. Ez az irányzat az ún. helyreállító orvoslás.Isten tervében az áll, hogy a foganás a házaspár szeretetteljes egyesülésének a gyümölcse legyen, a párok is arra vágynak, hogy természetes úton foganjon meg a gyermekük. Erre legtöbbször van lehetőségük, akkor is, ha valami miatt nehezített vagy sérült a termékenységük. A helyreállító orvoslás nem helyettesíti a házastársi aktust, hanem azt segíti elő, hogy annak életet továbbadó célja megvalósulhasson. Itt a kezelések során a nőknek nem kell egészségkárosító mellékhatásokkal számolniuk, nem manipulálják az ivarsejteket és az embriót, tiszteletben tartanak minden megfoganó emberi életet.

Ferenc pápa így fogalmaz egy katolikus orvosoknak tartott beszédében: „Az élettel való kísérletezés korában élünk. Ez azonban rossz kísérlet. Gyermekeket gyártani ahelyett, hogy ajándékként fogadnánk el őket... az élettel játszani. Legyenek óvatosak, mert ez a Teremtő elleni bűn!"(*Ferenc pápa beszéde az olasz katolikus orvosokhoz,* 2014. november 15.)

Tehát az Egyház számára a meddőségi problémák során is fontos szempont az életvédelem: vagyis az eljárás, kezelés tartsa tiszteletben minden résztvevő életét, egészségét, tehát a kezelés során megfoganó gyermekek életét is. Az embriót, aki a megtermékenyülés pillanatától teljes ember, ugyanúgy megilleti a tisztelet és a méltóság, mint bármelyikünket.

Életünk alkonya nem kevésbe értékes, mint a korábbi életszakaszok. Ezt a kincset fedezte föl Ferenc pápa, amikor tavaly megalapította a Nagyszülők és Idősek Világnapját. Az idei világnapra írt üzenetében békét és reményt sugározva, mindannyiunknak útmutatást ad az időskorról, amikor így szól: „Az öregkor nem haszontalan idő...hanem olyan időszak, amikor még gyümölcsöt teremhetünk." *(Ferenc pápa üzenete a Nagyszülők és Idősek második Világnapjára 2022.)* Ennek az életszakasznak a jelentőségét azzal is alátámasztotta, hogy márciustól több hónapon át szentelte szerdai katekéziseit az időskor értékeinek, és óva intett bennünket, hogy ki akarjuk zárni az életből az öregséget, a betegséget, a szenvedést és a halált. Az öregek a világosság a többi nemzedék, különösen a fiatalok számára.

Kedves Magyar Családok!

Családreferens püspökként szeretném megerősíteni, hogy mindnyájatokért – a magzatoktól az idősekig –, felelősséget érzek, imáimmal kísérlek Benneteket a következő évben is.

Köszönöm egész éves hűségeteket és kitartásotokat a nehéz helyzetekben, a mostani és jövőbeli takarékosságot, szerényebb életet kívánó világunkban. Most, advent elején, a Szeplőtelenül Fogantatott Szűz pártfogását kérve imádkozom értetek.

Adventi várakozásunk hozza el családjainkba a karácsony igazi örömét!

Vác, 2022. december 8.

AZ Új Ember KÖNYVESBOLT AJÁNLATA KARÁCSONYRA

Szénásy Anna SSS
LELKIGYAKORLAT TÚL AZ ÖTVENEN

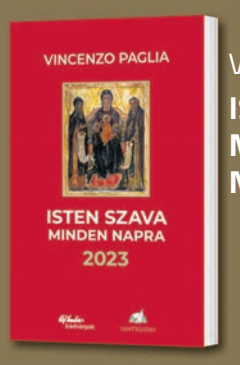

Vincenzo Paglia
ISTEN SZAVA MINDEN NAPRA 2023

Király Eszter
KELEMEN ÉS A SEBVÁLTÓ

MAGYAR RÉGÉSZETI MISSZIÓ A SZENTFÖLDÖN

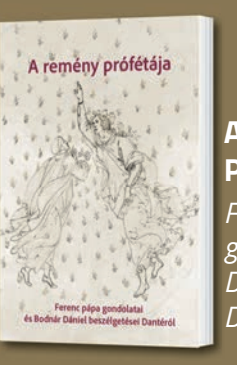

A REMÉNY PRÓFÉTÁJA
Ferenc pápa gondolatai és Bodnár Dániel beszélgetései Dantéról

MAGYAR KURÍR KATOLIKUS HÍRPORTÁL

ELÉRHETŐSÉGEINK:
1053 Budapest, Ferenciek tere 7–8. (Kárpátia-udvar)
Telefon: (06/1) 266-0845; **webbolt:** bolt.ujember.hu

Új Ember kiadványok

IMAÓRA

Kútvölgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő virrasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltáriszentség előtt. 22 órakor szentmise. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczi István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75–77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön, a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karitászcsoportjának szándékára, a harmadikon az imaládába elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirrasztást tartunk Magyarország, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmisék után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várnak. Bővebb információ: *https://www.varosmajoriplebania.hu/*

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén, 17 órakor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

Görögkatolikus Szent Liturgia a libanoni Szent Charbel remete tiszteletére Budapesten, a gazdagréti Szent Angyalok-templomban (Budapest XI., Gazdagréti út 14.) december 22-én, csütörtökön, 18 órakor. A maronita remete közbenjárását kérve, ereklyés áldással a szertartást Kocsis Tamás dél-budai görögkatolikus szervezőlelkész mutatja be. A szertartások 18 órakor kezdődnek, fél órával előtte közös áhítaton lehet részt venni a templomban, illetve a sekrestyében szándékot felíratni. A szertartást a Mária Rádió élő adásban közvetíti.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Móricz Zsigmond út 141.): december 14-én 18 órától 17-én 13 óráig karácsonyi lelkigyakorlat fr. Kovács Cs. Albert tatai plébános atyával. 2023. január 12-én 18 órától 15-én 13 óráig fr. Dr. Gál Péter atya lelkigyakorlata: „A gyógyító és szabadító Jézus”. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

Bánatszelídítő. A halál közelségével és a gyász fájdalmának terhével küzdőknek, valamint a mindennapi veszteségeinken való továbblépéshez szeretnénk segítséget nyújtani sorstárscsoportjainkban. Találkozás a Pasaréti Közösségi Ház (Budapest II., Pasaréti út 102.) első emeleti termében kéthetente szerda délelőtt 10 órától 11.30-ig, a Szent Anna Plébánia (Budapest I. kerület, Aranyhal u. 1., a Batthyány téren, a templom mögött) alsó hittantermében pedig kéthetente szerda esténként, 18 órától 19.30-ig. Időpontok: 2022. december 7. Az együttlétet – segítő sorstársakkal – Tegzes Katalin SA nővér vezeti.

Máriaremetén, a Kisboldogasszony-bazilikában (Budapest II., Templomkert u. 1.) december 9–10–11-én, az este 6 órakor kezdődő szentmiséken adventi lelkigyakorlatot tart Fábry Kornél atya. Szeretettel hívnak mindenkit.

Ó jöjj, ó jöjj, Üdvözítő!

A Cecília Egyesület
ebben az esztendőben újra megtartja
adventi – karácsonyt váró
közös éneklését.
Advent negyedik vasárnapján,
december 18-án délelőtt 11 órára várjuk
az énekeseket és énekelni szerető
embereket
a budapesti Szent István-bazilika
előtti lépcsőhöz.
Énekfüzetet a helyszínen adunk.
Jöjjön és hozzon magával másokat is!

HITÉLETI CSOPORT KÁRPÁTALJAIAKNAK

A Kárpátaljáról érkezett katolikus hívek számára hitéleti csoport alakul a budapest-pasaréti Páduai Szent Antal Plébánián (Budapest II., Pasaréti út 137. A hittantermet a templom jobb oldalán lévő porta felől lehet megközelíteni). A cél az, hogy a csoport segítsen az új életkörülmények között megtalálni az Egyházhoz tartozás erősebb szálait, és tagjai egymásnak is támaszt nyújthassanak jelenlegi életkörülményeik hittel való megélésében. A csoportot Lengyel Donát ferences atya vezeti, aki maga is majd egy évtizeden át volt a nagyszőlősi ferences misszió tagja. Időpont: minden hónap 4. csütörtökén, 19.30 órától. A jelentkezéseket a *pasapleb@gmail.com* címen várják.

MEGHÍVÓ

Szülősuli III.: Szemünk fénye – hisztis, dacos, makrancos! címmel a kisgyermekkor életfeladatairól tart előadást Uzsalyné dr. Pécsi Rita Budapesten, a Pasaréti Közösségi Ház Nagytermében (Budapest II., Pasaréti út 102.), december 1-jén, csütörtökön, 19 órától. A belépés ingyenes, de a hasonló rendezvények létrejöttéhez adományokat szívesen fogadnak.

Boldog Charles de Foucauld (Károly testvér) halálának 106. évfordulójára emlékezünk a 2022. december 1-jén, csütörtökön, a 18 órakor kezdődő szentmisén. Előtte, 17 órától csendes szentségimádás lesz. Helyszín: Egyetemi (Kisboldogasszony-) templom (Budapest V., Egyetem tér / Papnövelde u.). Szeretettel hívunk és várunk! Jézus Kistestvérei és a Názáret Közösség tagjai. *www.jezuskistestverei.hu, www.nazaret.hu*

Tér, forma, gyülekezet címmel előadást tart Fehérváry Örs Jákó OSB rektor a Sapientia Szabadegyetem keretében a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Auditorium Maximum termében (Budapest V., Piarista köz 1.). Időpont: 2022. december 1., csütörtök, 19 óra. Bővebb információ: *www.sapientia.hu* Minden érdeklődőt szeretettel várnak!

A zene szentsége és a Szent zenéje címmel tartanak előadást Budapesten, a Pasaréti Közösségi Ház Nagytermében (Budapest II., Pasaréti út 102.) december 5-én, hétfőn, 19 órától. ,,A Szó szimfóniája – kultúra, ferencesség, korkérdések” című sorozat harmadik, adventi előadásában arról hallhatunk, hogy miképpen érzékeltetheti a Szent jelenlétét a zene, és hogyan segíthet bennünket Istennel való találkozásainkban. Előadó: fr. Szoliva Gábriel OFM. A belépés ingyenes. Bővebb információ és regisztrálási lehetőség: *https://pasaretikozossegihaz.hu/programok*

Ünnepi üzenetküldő

Köszöntse szeretteit
az *Új Ember* hasábjain!
Üzenjen karácsony, új esztendő
névnap, születésnap,
házassági évforduló alkalmából,
küldje el gratulációját
gyermek születéséhez,
sikeres vizsgához
vagy más örömteli pillanathoz!
Rövid üzenetében küldje el az ünnepelt
nevét és a települést, ahol él
az *aprohirdetes@ujember.hu* címre.
Levelében, kérjük, adja meg a pontos
nevet és címet, melyre kiállíthatjuk
számlánkat.
Egy üzenet díja 3000 Ft, amit
átutalással vagy csekken tud befizetni,
a befizetés beérkezése után sorait
legközelebbi lapszámunkban
megjelentetjük.

Ünnepeljen velünk – várjuk jelentkezését!

ADÁSVÉTEL

KÖNYVEKET vásárolok, szentképeket elfogadok gyűjteményembe. T.: 06/20-341-9106

ÁLLÁS

A SZENT LUJZA SZERETETOTTHON Budapesten szociális gondozó, ápoló munkatársat keres. Érdeklődni fényképes önéletrajzzal lehet a *szentlujza0408@gmail.com* e-mail-címen vagy a 06/1-466-5611-es telefonszámon.

ELTARTÁS

KERESZTÉNY HÁZASPÁR egy gyermekkel eltartási, életjáradéki szerződést kötne, kölcsönös bizalom esetén. T.: 06/20-344-5146, e-mail: *saserika.1968@gmail.com,* vagy „Bizalom” jeligére a Kiadóba.

KÖNYV

BAJKÓ FERENC BUDAPEST HARANGJAI című könyve a *budapest harangjai@gmail.com* e-mail-címen 3990 Ft-ért megrendelhető.

RÉGISÉG

A VISNYEI GALÉRIA régiséget vásárol. Budapest VII., Dózsa György út 44. T.: 06/1-321-7000

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átveszünk. Budapest VI., Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra között.

TÁRSKERESŐ

67 ÉVES, 158/65, fiatalos, aktív életvitelű, nyugdíjas hitoktatónő lelkiszellemi társát keresi komoly kapcsolat reményében. Érdeklődő levelét a Kiadóba várom „Közös őszünk” jeligére.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznál is. T.: 06/1-213-5726

ÓLOMÜVEG ABLAKOK restaurálását, tervezését, kivitelezését több évtizedes tapasztalattal vállaljuk. Tóth Erzsébet. T.: 06/20-438-5993; *www.uvegfestes-stainedglass.hu*

A hirdetések tartalmáért és azok valódiságáért
a hirdető vállal felelősséget.

Tisztelt Olvasóink!

Az egyházi
közleményeket
és híreket
szerkesztve
közöljük.
Megértésüket
köszönjük.
A szerkesztőség

Tekintse meg 10 újdonságunkat
a honlapunkon vagy a boltunkban!

Ha csak 5001 Ft-ért vásárol, arra is adunk kedvezményt –
és minél többért, annál többet!
A postköltséget pedig vagy elengedjük,
vagy cserébe adunk egy 1000 Ft-os könyvutalványt!
Ha december 21-ig rendel, biztosan ott lesz a csomagja
a karácsonyfa alatt!

Szeretet Könyvesbolt
Nyitva vagyunk: Hétfőtől **szombatig** 9–18h
1053 Budapest, Kossuth L. u. 1. • Telefon: 06/1 266 61 61
e-mail: a@szentgellertkiado.hu • webáruház: www.szentgellertkiado.hu

A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ URNATEMETŐJÉBEN URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT,
valamint
ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS LEHETŐSÉGÉT KÍNÁLJA.

Temetőnk minden nap 8 – 18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartása:
Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig
Telefon: 1/203–8912; **E-mail:** urnairoda@szgp.hu

Plébániai iroda nyitvatartása:
Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig
Telefon: 1/203–8915; **E-mail:** iroda@szgp.hu

Templomunk miserendje:
Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00
Hétköznap: 7.00 és 17.00 **Szombaton** 7.00 és 18.00

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.; **Honlap:** http://szgp.hu

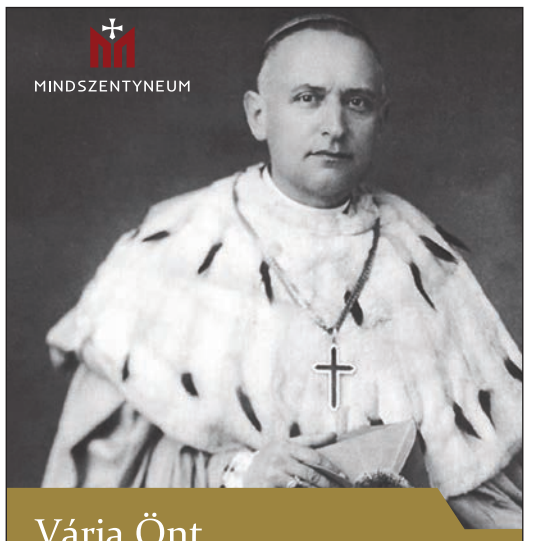

Várja Önt
Mindszenty József
élettörténete a
Mindszentyneumban!
www.mindszentyneum.hu

TRADICIONÁLIS HARANGOK ÖNTÉSE

GOMBOS MIKLÓS ÉS FIA, FERENC

Ref.: www.harangontes.hu

Cím: 2162 Őrbottyán, Rákóczi u. 134. Pf. 10.
Mobil: +36 30 948 9575 | +36 30 728 8161
Tel.: +36 28 360 170
E-mail:
gombosmi@harangontes.hu | info@harangontode.hu

Új Ember KATOLIKUS HETILAP
Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán.
Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • **Ügyvezető:** Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205
KÉZIRATOKAT NEM ŐRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2022. NOVEMBER 28.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
Lapszerkesztő: Baranyai Béla • **Lapszerkesztő-helyettes:** Körössy László
Szerkesztőség: Agonás Szonja, Benke Zsuzsa, Bodnár Dániel, Bókay László, Borsodi Henrietta, Fábián Attila, Gátas Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trauttwein Éva, Vámossy Erzsébet, Verestói Nárcisz
Olvasószerkesztő: Koditek Bernadett
Korrektor: Szántó István, Koditek Bernadett • **Tördelés:** Bukovszki Antal
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • **Tel.:** +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: mk@katolikus.hu

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu
Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu
Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:
+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/
Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.
Egyéni egypéldányos előfizetés belföldről negyedévre: 4050 Ft, fél évre: 8100 Ft, egy évre: 16 200 Ft.
Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

Az igazság és a szépség találkozása

A liturgiáról rendeztek tanulmányi napot a Sapientián

(Folytatás az 1. oldalról)

A Szentatya arra hív bennünket, hogy tegyünk egy nagy lépést, és indítsunk új liturgikus mozgalmat.

Ilyés Zsolt a *Desiderio desideravi* kincseiről és kihívásairól tartott előadást. Ferenc pápa apostoli levele 2022-ben, Szent Péter és Szent Pál ünnepén jelent meg. A dokumentum gyakorlati pasztorális érzékenységgel íródott, megmutatva, hogy a teológiának hogyan kell élővé válnia. Rámutat a liturgia igazságának „szépségére és erejére”, melynek alapja a húsvéti misztérium. Az erő ebben az esetben azt jelenti, hogy a liturgia képes átalakítani az életünket.

Ahhoz, hogy ez megvalósuljon, szükség van a tudatos és teljes részvételre. Utóbbi nemcsak értelmi munka, hanem belső tevékenység is, „szellemi, testi és lelki bevonódás”. Emellett a levél a liturgikus nevelés fontosságára is felhívja a figyelmet. Ha a liturgiát „helyesen végezzük, értjük és átéljük”, akkor ott és akkor Isten jelenvalóságával szembesülünk.

Patrick Prétot OSB *A liturgia mint spirituális hely – Ferenc pápa nézőpontjából* címmel tartott online előadást. Mint elmondta, Franciaországban a liturgia kérdéseiről sok vita van, aminek meghatározó eleme a politika és a vallás keveredése. Fontos, hogy a liturgia megközelítésében a szolgáló Krisztus evangéliuma legyen a kiindulópont. A liturgia élő valóság, melynek értelmezésében meg kell különböztetnünk „a tudást, a tudás gyakorlati dimenzióját és a lenni tudást”.

A pápai levél – ami a liturgikus mozgalom főáramába helyezhető – olyan megközelítést alkalmaz, amely a pragmatizmust hangsúlyozva elutasítja az intellektualizmust. Az előadó szerint ma, amikor a társadalom, az Egyház is válságban van, a liturgiáról való beszéd bátorságra vall. Manapság a liturgiához való viszonyunkat a fogyasztói szemlélet és a reklámipar hatása is befolyásolja. A rítusokhoz, amelyek a megtérés útjára hívnak, sokszor úgy közelítenek, hogy azok megfeleljenek az egyéni elvárásoknak. Bár a lex orandi, lex credendi szabálya egyfajta engedelmességet feltételez, Nyugat-Európában az identitás nem a csoporthoz való tartozást jelenti, hanem az egyes egyén önmeghatározása hozza létre a csoportidentitást.

A liturgia igazságának kritériuma az evangélium örömének kifejeződése. A pápa a spirituális világiasság mérge elleni küzdelemben fő problémaként a gnoszticizmust és a neopelagianizmust nevezi meg. Előbbi a keresztény hitet szubjektivizmusra redukálja, melyben az én a cselekvés és a gondolkodás egyetlen hivatkozási pontja. De a liturgia pont a közös cselekvés helye, ezért el kell mozdulnunk az én felől a mi felé, ki kell lendítenünk magunkat e hamis középpontból, és engedni kell, hogy a liturgia megváltoztasson bennünket. A liturgia egy testület imája, ami megköveteli az önfeláldozást. A neopelagianizmus semmibe veszi a kegyelem értékét, és csak az ember önerejére támaszkodik. Ez a nárcisztikus szemléletmód megkérdőjelezi az evangélium örömhírét, követői minden energiájukat a rítusok végrehajtásának ellenőrzésére helyezik. A céljától eltérített liturgia elkeserítő tükörképévé válik annak, amik vagyunk.

A *Desiderio desideravi* több mint liturgikus nevelésről szóló irat. Küldetése, hogy megtérésre hívjon, arra szólít fel, hogy hagyjuk magunkat a Lélek által vezetni a szeretet útján. A liturgia ugyanis az ember válasza az elé siető Istennek.

A professzort megkérdezték, mi a véleménye a zsinat előtti liturgia népszerűségéről, különös tekintettel arra, hogy sok fiatal számára is vonzó ez a forma. Patrick Prétot OSB szerint érdekes, hogy a fiatalok tulajdonképpen a régi liturgiát tartják újnak. Ők szabályozottabbnak, komolyabbnak látják a latin nyelvű szentmisét. Ferenc pápa ugyanakkor arra figyelmeztet, hogy a liturgiára ne egyfajta előadásként tekintsünk. Ma a liturgiát is valamiféle kulturális eseményként éljük meg, amit ugyanúgy like-olni kell, mint bármi mást. Roger Schütz mondta, hogy a liturgiát tilos kommentálni, mert egy bizonyos spirituális szint felett egy közös cselekvést nem minősíthetünk.

Kajtár Edvárd a római egyház liturgiájának alakulásáról beszélt. Kiemelte, a kulcsok hatalmának küldetése felhatalmazást ad a liturgia alakítására is. Viktor pápa (189–199) idején csúcsosodott ki az a kérdés, hogy mikor ünnepeljük a húsvétot: niszán 14-én – amikor a zsidók is ünneplik a pészáhot –, vagy a pészáh utáni vasárnapon? (Érdekes, hogy a húsvét mint rendszeres ünnep Rómában 170 után kezdett meghonosodni.) Az ordo antiquus hívei az apostoli hagyományra, míg az ordo novus követői az evangéliumra hivatkoztak. Viktor pápa kiközösítés terhe mellett elrendelte, hogy a pészáh utáni vasárnapon kell a húsvétot ünnepelni. Az ősiség önmagában ugyanis nem tekintély, figyelni kell az idők jeleire is.

Amikor Decentius, Gubbio püspöke tanácsot kért I. Ince pápától (401–417), az egyházfő válaszában az egységet kiemelve a péteri hagyományra hivatkozott. VII. Kelemen pápa (1523–1534) idején jelent meg a *Breviarium Sanctae Crucis,* melyet IV. Pál betiltott, e liturgikus rendelkezést IV. Piusz ismét jóváhagyta, V. Piusz (1566–1572) pedig véglegesen betiltotta. Utóbbi pápa 1570-ben kiadta az új *Missale Romanumot,* melyet az egész Egyházban kötelezően használni kellett. XII. Piusz Mediator Dei kezdetű enciklikája mind ez idáig a legmagasabb szintű pápai megnyilatkozás a liturgiáról. A pápával való liturgikus egység nem opció – zárta előadását Kajtár Edvárd.

Diósi Dávid *Liturgiateológiai puzzle-darabok a* Desiderio desideravi *apostoli levélből* című előadásában azt emelte ki, hogy a Szentatya szerint a liturgia elsősorban találkozás, melynek alapja Jézus Krisztus utolsó vacsorája. Ferenc pápa szövege hangsúlyozza a meghívást, rámutat, hogy ezt nem lehet kiérdemelni, ez egy ingyenes ajándék. Végtelen aránytalanság van Isten ajándéka és az elfogadó ember státusa között.

Az is fontos, hogy hagyjuk magunkat a liturgia által vonzani, ami nemcsak egy múltbeli esemény megjelenítése, hanem az élő, most is kommunikáló Isten megnyilvánulása. A rítus mint norma nem öncélú, mivel egy magasabb valóság szolgálatában áll, így megvéd a cselekvő személy önkényétől. Ferenc pápa szerint a liturgia nem rituális esztétikum, az igazság és a szépség találkozása váltja ki a rácsodálkozást bennünk. A liturgia ugyanakkor nem akar hozzáadni semmit a megközelíthetetlen fény szépségéhez.

Gérecz Imre OSB Ferenc pápa liturgikus magisztériumának forrásairól szólva elmondta, egy pápai dokumentum hivatkozásai, lábjegyzetei sokat elárulnak abból, hogy a szerző teológiájában, egyházkormányzásában hova teszi a hangsúlyokat. Ferenc pápa például sokat hivatkozik a helyi, elsősorban a globális délhez tartozó egyházi dokumentumokra. A *Laudato si'* enciklika egy helyen egy szúfi tanítóra, Ali al-Khawasra hivatkozik. Az is érdekes, hogy az Amoris laetitia kezdetű szinódus utáni apostoli buzdítást követő reflexiók két lábjegyzet körül csúcsosodtak ki (329. és 351.). A *Desiderio desideravi* 24 lábjegyzete közül nyolc a *Misekönyvre,* öt egyéb liturgikus szövegekre hivatkozik, Romano Guardini gondolatait pedig négyszer idézi.

Káposztássy Béla az egyháztan és a liturgikus teológia összefüggéseit vizsgálta Ferenc pápa levelében. A Szentatya Traditionis custodes kezdetű, motu proprio kiadott apostoli levelében korlátozta a zsinat előtti liturgia végzésének rendkívüli lehetőségét, hangsúlyozva, hogy egyesek ezt az Egyház egységének megbontására és a II. Vatikáni Zsinat tanításának megkérdőjelezésére használták. Ferenc pápa a *Desiderio desideravi* dokumentumban – *Az evangélium öröme* enciklika gondolataira építve – arra hívja fel a figyelmet, hogy a régi rítus használata egyfajta gnoszticizmus, aminek a mélyén ott húzódik a szubjektivizmus. Emellett az elitizmus is tetten érhető, ami elzárkózáshoz vezet, és ellehetetleníti a missziót. A liturgia végzésénél a jelenlétre, és nem a finomkodó ritualitásra kell figyelnünk.

A pápa mind a két véglettől elhatárolódik. Fontos ugyanis a liturgikus igényesség, de ha mindenáron a rituális cselekvés részleteire figyelünk, akkor eljutunk a mágikus szemlélethez: csak akkor hatásos a szertartás, ha minden előírást betű szerint betartunk.

Fehérváry Örs Jákó OSB rektor előadásában azt emelte ki, hogy megnyilatkozásaikban XVI. Benedek és Ferenc pápa is hivatkozik a liturgikus mozgalomra. Egészen 1909-ig a liturgikus mozgalom a kolostorok falai között zajlott, Lambert Beauduin (1873–1960) révén lépett ki a nyilvánosság elé. A belga bencés szerzetes szerint a liturgia az egység legerősebb köteléke, az a csatorna, amely által a hit alapelemei megtaníthatók. Beauduin azt szorgalmazta, hogy a mise szövegeit olcsó anyanyelvű kiadványok révén juttassák el a hívekhez, mert így biztosítható annak feltétele, hogy a hívek tevékenyen kapcsolódhassanak be a szentmise cselekményébe. A napi kompletóriumot a családok közös imájává szerette volna tenni, de általában is javasolta, hogy az imaórák liturgiájába csatlakozzanak be a hívek is.

Romano Guardini gondolkodása mind a két egyházfő liturgikus teológiájára hatással volt – emelte ki a Sapientia Főiskola rektora. Az olasz teológus feltette a kérdést: vajon alkalmas-e a liturgiára az indusztriális kor embere? Guardini igennel válaszolt, mert a liturgia alapvető gesztusait az ember elemi megtapasztalásaira vezette vissza. A szimbólum ugyanakkor a láthatatlan látható megnyilatkozása. Az előadó szerint a mai ember is alkalmas a liturgiára – erre utal a keresztény meditáció népszerűsége –, de ehhez elszánt, éber és érdeklődő figyelemre van szükség.

A tanulmányi nap végén kerekasztal-beszélgetésre került sor a konferencia előadóinak részvételével. A zsinat előtti rítus népszerűségéről szólva elmondták, hogy a fiatalok a relativizált világban biztos pontot keresnek, az előírásokban, melyek pontosan megszabják a kereteket, egyfajta fogódzót találnak. Az is elhangzott, hogy a ritualizmus akadályozhatja a lelki fejlődést. Más vélemény szerint ez a kérdés túlzottan felnagyítva jelenik meg a médiában, és korántsem érint annyi fiatalt, mint ahogyan az látszik.

Baranyai Béla
Fotó: Kenyeres Bendegúz

HÍREK KÉPEKBEN

• A Győri Egyházmegyei Karitász – a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával és a Lipóti Pékség Kft.-vel együttműködve – idén is Szent Erzsébet-kenyerek osztásával emlékezett védőszentjére, Árpád-házi Szent Erzsébetre november 19-én és 20-án. Az akció során a szervezet önkéntes csoportjai összesen ezerötszáz cipót osztottak szét a Győri Egyházmegye huszonöt településén.

• A Székesfehérvári Egyházmegye idén is megjelentette az *Adventi lelki füzetet*, melyet szeretettel ajánlanak mindenki számára. Mivel Székesfehérváron, a püspökség kertjében megrendezett Adventi Udvarban korlátozott számban lehet kapni, ezért az egyházmegye honlapján letölthető formában is elérhetővé tették minden érdeklődő számára.

• Püspöki szentmisével és gálaműsorral ünnepelték meg november 21-én a Szent László Katolikus Gimnázium, Technikum, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Kollégium és Óvoda egyházi fenntartásba vételének 30. évfordulóját Kisvárdán.

TÖLTSÜK EGYÜTT AZ ÚJ ÉVET A RÉGI ÁRON!

Az **Új Ember hetilap** jövő évre szóló éves előfizetése 2022. december 31-ig akciósan (idei áron) csak **16200** forint!

Az egyéni előfizetés részleteiről bővebb tájékoztatás kapható e-mailen: terjesztes@ujember.hu és telefonon: +36 1 235-0484, +36 1 633-3132

Új Ember Adoremus

Hűség, derű, a jó gazda gondossága

A kilencvenéves Varjú Imre hálaadó szentmiséje Pestszentlőrincen

November 26-án, szombaton délelőtt Budapesten, a pestszentlőrinci Mária Szeplőtelen Szíve-főplébánián koncelebrált hálaadó ünnepi szentmisét mutatott be a kilencvenéves Varjú Imre címzetes esperes, protonotárius kanonok, a templom korábbi plébánosa.

A szentmise kezdetén Harmai Gábor plébános nagy szeretettel köszöntötte Imre atyát régi plébániáján, ahol a hívek szeretete változatlan iránta. Gábor atya is szívesen emlékszik vissza arra, amikor kispapként először volt ebben a templomban, egy pap testvére újmiséjén. Később is többször járt itt, mielőtt idekerült volna, és Imre atya mindig szeretettel fogadta.

„Mindig úgy éreztem, jó itt lenni, jó azon a helyen lenni, ahol te irányítasz, nagy hálával gondolok rád" – mondta a plébános.

Harmai Gábor plébános hozzáfűzte: itt van a néped, itt vannak azok az emberek, akik továbbra is szeretnek téged. Ezen a helyen te voltál az, aki megtartottad az Egyházat, „nagy hálával tartoznak, tartozunk neked, és én is, mint plébános, nagyon örülök, hogy mint elődömet köszönhetlek, hiszen jó, hogy óriások vállán állhatok, hogy egy olyan plébánián lehetek, ahol van kit szolgálni, ahol van múltja az élő hitéletnek. Isten fizesse meg mindazt a jót, amit értünk tettél!"

A karosszékben ülő Varjú Imre atya bevezetőjében emlékeztetett rá, hogy az utóbbi időben sokat betegeskedett, többször volt kórházban, ezért hálát adott Istennek a kegyelemért, hogy újra együtt lehet híveivel.

A kilencvenéves lelkipásztor, bár fizikailag gyenge volt, szeméből az őrá mindig jellemző derű, huncut mosoly sugárzott.

Az evangélium *Szent Máté könyvéből* hangzott el (11,25–28).

Homíliájában Imre atya felidézte: évekkel ezelőtt a kőbányai Bajcsy Kórházba hívta egy asszony a beteg férjéhez. Útközben elmondta, hogy a férje hitetlen, és néha nagyon goromba is, de ne féljen, ma nem lesz az, mert már nincs eszméleténél. A kórházba érve odaálltak az ágya mellé, és elkezdtek imádkozni érte, szép csöndben. Mindkettőjük meglepetésére a férfi kinyitotta a szemét, és hangosan felkiáltott: nem hiszek az Istenben! „Uram, én viszont hiszek, és azért jöttem el magához, mert szeretnék segíteni, ugyanis magának nemsokára a Jóisten elé kell állnia, és számot adni az életéről" – válaszolta Imre atya.

A férfi élt még néhány hétig. Amikor a felesége megjelent, hogy intézze a férje temetését, csak annyit mondott: „Atya! Lelkemre kötötte a férjem, hogy köszönjem meg magának, hogy eljött hozzá, mert abban a néhány, szenvedéssel teli napban végiggondolta az életét, és rájött arra: sem a halál, sem a szenvedés elől nem lehet menekülni."

Imre atya rámutatott: ilyen-olyan szenvedése mindenkinek volt, van, és ne áltassuk magunkat, lesz is szenvedésünk. Elmondta, hogy mostanában többször volt kórházban, betegként, de betegek látogatójaként is. Többen voltak azok, akik életgyónást végeztek, rájöttek a szenvedésben, hogy nemcsak az utolsó szenvedésük ez, hanem van értelme a szenvedésnek.

II. János Pál pápa, aki a szenvedés nagy keresztjét hordozta, azt írta: „A szenvedésben sajátos erő lakik. Olyan erő, ami az embert az Úr Jézushoz köti, de ehhez nekünk is fel kell vennünk a keresztünket, és akkor a szenvedésben akár még örömet is találunk."

A szónok leszögezte: az első emberek nem hittek Istenben. Hittek a gonosz léleknek, és megtapasztalták a szenvedést, behozták nekünk a világba, ezzel együtt a halált és a gonosz erők szorongatásait.

Jézus viszont bámulatos dolgot vitt végbe, bebizonyította, hogy a szenvedésnek van értelme. Ha egyesülünk az Úr szenvedésével, akkor Isten szenved a beteg és a szenvedő emberben, és azokban az embermilliókban, akik szegénységben és elnyomatásban élnek, akiket kizsákmányolnak, akik éhen halnak, vagy kínzás és terrorizmus áldozataivá válnak.

Ismerjük Szent Pál apostol írását: Örüljetek, hogy részesek lehettek Krisztus szenvedésében!

Ha együtt tudunk szenvedni és örülni Krisztusban, akkor rájövünk, milyen nagy ajándék és kegyelem, ha az Ő szenvedésében is részt veszünk a világ üdvösségéért.

Imre atya figyelmeztetett: lázadozhatunk is, nem ajánljuk fel szenvedéseinket Jézusnak, de ilyenkor pusztító erővé válik bennünk a szenvedés, és tönkreteheti még életünknek a végét is. Ám Jézus azt mondta: a keresztúton kívül nincs más út a mennyországba. Ő maga járta végig először ezt az utat.

„Testvéreim! Mindegyikünknek van szenvedése. Panaszkodhatunk ezek miatt, de legokosabb, ha ehelyett hálát adunk, és elfogadjuk" – mondta a szónok. Befejezésül közölte: „éppen ezért, a következő percben valami olyasmit énekelünk, amit általában nem szoktunk énekelni szentbeszédek közben: Téged Isten dicsérünk, Téged Úrnak ismerünk..."

A szentmise végén a plébániaközösség képviselő-testületének jegyzője, Komáromi László köszöntötte az ünnepeltet. Szavaiból kiderült: gyermekkora óta belenőtt abba a lelki kegyelmi erőtérbe, ami körülvette Imre atyát és a gondjaira bízott közösséget.

Komáromi László a kilencvenéves lelkipásztor színes személyiségének három fő jellemzőjét emelte ki, ami mindnyájunk számára példaértékű: hűség, derű, a jó gazda gondossága.

A jelenleg ezen a plébánián működő közösségek nagy része közvetlenül vagy közvetve, akár több generáció közvetítésével, de vissza tudja vezetni az eredetét Varjú Imre atya közösségszervező papi működésére.

Varjú Imre Endrődön született, 1932. november 26-án.

Vácott szentelték pappá, 1956. június 17-én. Mivel néhány hónappal később, az október 23-án kitört forradalom idején több paptestvérével együtt kórházakban segédkezett, iratokat sokszorosított, a szabadságharc leverése után börtönbe került, Márianosztrára. Általános amnesztiával 1959. május 10-én szabadult. Ettől kezdve a hatalom rendszeresen figyelte.

Lelkipásztori szolgálatot végzett többek között Újpesten, Soroksáron, Rákospalotán, Borsosberényben. Pestszentlőrincen huszonöt évig szolgált. Ezt követően, Erdő Péter bíboros, prímás hívására, a budavári Mátyás-templomba került. 2010. augusztus elsején vonult nyugállományba.

Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita